

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΑΘΗΝΑΙ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1939 ΔΡΙΘ. 2

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗΣ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Πρόεδρος
ΕΠ. ΧΑΡΙΛΑΟΣ πρώην ύπουργός

Ἀντιπρόεδρος
Γ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ἀντιστράτηγος.

Ι Δ Ρ Υ Τ Α Ι

ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΕΩΡΓΑΤΟΣ—ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ—ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ—ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ—ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ—ΠΕΤΡΟΣ ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ—ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΣ—ΑΡ. ΚΟΥΖΗΣ—Κ. ΜΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ
† ΜΕΝΕΛΛΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ—ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ—ΜΙΧΑΗΛ ΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ—ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΤΑΘΑΤΟΣ—ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ.

ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑΙ. ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΟΑ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ
ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ. ΟΡΟΦΟΣ 1ος — ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 32-633

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΟΑ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ

ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ, ΟΡΟΦΟΣ 1ος

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 5

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1939

ΕΤΟΣ 2ον

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 21

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: 32-633 =

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΡΧ. 60

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «Η ΤΕΧΝΗ»

Πλατεία Ἀγ. Θεοδώρων Σκουλερίου 1

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ν. Π. Ἀποστολόπουλος — Ἀλ. Ἰατρίδης — Ν. Χαρίλαος.

(Τὸ περιοδικὸν δεσμεύεται ἀπέναντι τρίτων διὰ τῆς σφραγίδος αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς ὑπογραφῆς ἑνὸς τῶν μελῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς)

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Χρονογράφημα, ὑπὸ Σκεπτικιστῆ. Ὁ Στρατηγὸς Ράλλης, ἱστορικὸν σημεῖωμα, ὑπὸ Ν. Π. Ἀποστολοπούλου, τὸ πεσμένο Ἄλογον, ὑπὸ Alberto Musatti κατὰ μετάφρασιν Ἑλένης Π. Ψημμένου, Φθινόπωρον, ὑπὸ Rilke, κατὰ μετάφρασιν Ἰωνος Α. Δραγοῦμου. Ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν τῶν Ἀθηναίων, ἡθὴ ἔθιμα κ.λπ. ὑπὸ Δ. Α. Γέροντα. Τὸ πρωτοβόχι καὶ ὁ Ζευγᾶς, ὑπὸ Χρῆστου Βασιλακάκη. Αἱ Βάκχαι τοῦ Εὐριπίδου, κατὰ μετάφρασιν Παλμύρας Χονδροδήμου. Στροφές, ὑπὸ Νέμου Ἀνέμου. Ἐγκυκλοπαίδεια τοῦ Δικαίου, ὑπὸ Στεφάνου Γ. Σερβῆ. Εὐθυμὴ Ζωή. ΧΡΟΝΙΚΑ. Ἐσωτερικὰ καὶ Ἐξωτερικὰ γεγονότα τοῦ λήξαντος μηνός. Ἡμερολόγιον τῶν Ἀρχαιολογικῶν γεγονότων τοῦ τρέχοντος ἔτους, συντασσόμενον ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν Ἀλεξ. Θ. Φιλαδέλφεως. Περὶ τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἀγίας φιλοθέης, ἐπιστολὴ Μαρίας Τ. Μουμφορνάτου Ἀνακοινώσεις τοῦ καθηγητοῦ Πέρσον. Κίνησις τῆς Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν. Ὁ νέος τυπογραφικὸς Χάρτης. Χρηστὸς Βλαχάνης. Ἡ κίνησις τῆς Σιβιτανιδείου.

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 21 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1939

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΟΑ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ
ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ, ΟΡΟΦΟΣ 1ος
ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: 32-633

Χ Ρ Ο Ν Ο Γ Ρ Α Φ Η Μ Α

Ἔχουν περάσει χρόνια πάρα πολλά, ἀφ' οὗτου ὁ Σεπτέμβριος ἀπεφάσισεν νὰ φθάσῃ εἰς τὰς Ἀθήνας μὲ χαμένον τὸν παλαιὸν ἐγωισμόν του.

Ἄλλοτε τὴν ἀφιξίν του τὴν προανήγγελεν, ἕνας ἰδιότυπος σημαϊστολισμός.

Σὰν δίχρωμες σημαϊοῦλες—λευκὲς καὶ κόκκινες—τὰ ἐνοικιαστήρια ἐπλημύριζαν τότε εἰς τὰς Ἀθήνας.

Ἐνόμιζες ὅτι μίαν τοπικὴν πανήγυριν προπαρασκευάζετο, ἡ πανήγυρις τῆς 1ης Σεπτεμβρίου.

Τὸ πανηγυρικὸν ἐκεῖνο θέαμα, ζωγραφίζεται εἰς τοὺς κατωτέρω στίχους τοῦ Σουρῆ, γραφέντας εἰς τὴν «Ἐστίαν» τῆς 1ης Σεπτεμβρίου τοῦ 1895.

Καὶ πάλιν ὁ Σεπτέμβριος... Τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια...
Μαλτέζοι καὶ Μανιάτηδες, φωνές καὶ κουβαλίδια
Τὶ πάταγος διαβολικὸς, τὶ χάος κυκεῶνος!
Μετοικεσία γίνεται τῆς νέας Βαβυλῶνος
καὶ τρέχουν ὄλοι σὰν τρελλοὶ κι' ἀλλάζουν ὄλοι σπῆτι
ὡς ποῦ νὰ πᾶν μιά καὶ καλή, μέσ' τοῦ Δρομοκαίτη.

Καὶ πάλιν ὁ Σεπτέμβριος, Μανιάτηδες, Μαλτέζοι...
Μ' ἕνα ποδάρι ἔμεινε τοῦ Τάδε τὸ τραπέζι
τῆς Δεῖνα τὸ δυσώθυμον ἀγγεῖον διερράγη,
κι' ἀνακατεύεται μαζὺ ἢ σάλα κι' ἢ κουζίνα,
ποῦ λὲς πὼς βλέπεις ἔξαφνα νὰ στέκουν πλάγι—πλάγι
τῶν Ἀγγλων ἢ Βικτώρια κι' ἢ Τρελλοκατερίνα!

Καὶ πάλιν ὁ Σεπτέμβριος... Τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια:
Μαλτέζοι καὶ Μανιάτηδες, φωνές καὶ κουβαλίδια.
Αὐτὸς τὸ νέο σπῆτι τοῦ ἀκόμη δὲν ἤξεύρει
καὶ τρέχει ἀπ' ἐδῶ κι' ἐκεῖ ὁ δόλιος νὰ τὸ εὔρη.
Ἄλλος δὲν θέλει καὶ καλὰ ἀπ' τὸ παλῆδ νὰ φύγῃ
καὶ μὲ τὸν νέον κάτοικον σκυλοκαυγᾶς ἀνοίγει.

Σπασίματα, γκρεμίσματα, φορτώματα, σχισινιά
καὶ φέτος ὄλοι βάλθηκαν ν' ἀλλάξουν γειτονιά,
καὶ εἰς τὴν τόσῃν σύγχυσιν, τὴν χάβρον καὶ τὸν σάλον,
ἢ κόρη χάνει τὴν μαμά κι' ἐκεῖνη τὸν παπάκη
καὶ μὲς στὸ ἀνακάτωμα σκευῶν κι' ἐπίπλων ἄλλων
κατρακυλᾷ ὁ Τέντζερης καὶ βρῖσκει τὸ καπάκι.

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΡΑΛΛΗΣ

Ίστορικόν σημείωμα υπό Ν. Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁ Θέμος Ἄννινος—ποῦ τὸν ἐπράλαβε ὑπάρχοντα—ἐσυνήθισε γὰρ τὸν σκιστὰρῃ συχνά, ὡς φυσιογνωμίαν ποῦ εἶχε, ἡδὴ τῆς ὄντοῦτα, περισσότερον κοινωνικὴν, καὶ ὀλιγώτερον στρατιωτικὴν.

Δὲν ἦτο στρατιωτικὸς ἀσήμενος, ὅπως ἴα δοῦμε πα-ακάτω, ἀλλὰ ἡ δρᾶσις τοῦ ἐν τῷ στρατῷ ὑστερεῖ, ἀπέναντι τῆς Πέσειος ποῦ κατέκτησεν ἐν τῇ κοινωνικῇ ἱστορίᾳ τῆς βασιλείας τοῦ Ὄθωνος, ἀλλὰ καὶ τοῦ Γεωργίου τοῦ πρώτου.

Πρὶν προχωρήσωμεν εἰς τὴν σκιαγραφίαν τοῦ κοινωνικοῦ αὐτοῦ τύπου, ἀπαραίτητον γὰρ σκεφθῶμεν τὴν ἐπὶ Ὄθωνος πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, πόλιν μικρὰν καὶ περικλειούσαν ὠρισμένας κοινωνικὰς τάξεις.

Οἱ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐγκατασταθέντες εἰς τὰς Ἀθήνας, Φαναριῶται, διετήρησαν τὴν εὐρωπαϊκὴν ἀνατροφὴν, μετὰ τὴν ὁποίαν πρὸ τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἐγαλουχοῦντο εἰς τὸ Φανάρι, ἐνῷ ἀντιθέτως οἱ Ἀγωνιστὰς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος (ἐδῶ ἐγκατασταθέντες καὶ αὐτοὶ) ἐπίστευον ὅτι γένεθ' Ἑθνικὴ δρᾶσις ἐπικεῖται πρὸς ἀπελευθέρωσιν ἄλλων ἐλληνικῶν χωρῶν. Πρὸς τοὺς ἀγωνιστὰς συνεφώνει ἡ εὐέξαπτος νεολαία (σπουδασταὶ γυμνασίου καὶ πανεπιστημίου). Αὐτὸ δὲ τὸ αἰσθημα τοῦ ἐλληνικοῦ ἱρριδεντισμοῦ διερμυνεύων ὁ Ζαλοκώστας, εἶδεν πρὸς τοὺς Φαναριώτας ἕναν λεπτόν ξιφισμόν, προσπαθῶν γὰρ ἀποσπᾶσθαι τὴν ἐλληνικὴν κοινωνίαν ἀπὸ τῆς ἐπίδρασίν των.

Κυβερνήτης Ράλλης
(σκίτσο θέμου Ἄννινου)

Ὁ στίχος τοῦ Ζαλοκώστα εἶχεν ὡς ἐξῆς: Ὁ ἀγὼν δὲν ἐπεράνθη, μὴν δεχθῆσε ἡθῆ ξένα. Στίχος δηλαδὴ ὁ ὁποῖος προήρχετο ἀπὸ τὴν κεπαίθησιν ὅτι ἡ σχετικὴ εὐμάρεια μετὰ τὴν ὁποίαν ἔζον οἱ Φαναριῶται δὲν ἦτο καλὸν παράδειγμα

Πιστοτάτη ἀναπαράστασις τῆς 1ης Σεπτεμβρίου, αὐτοὶ οἱ στίχοι. Ἀλλὰ δὲν ἐπεκτείνεται ὁ Σουρῆς εἰς ὄλα τῆς πρώτης Σεπτεμβρίου τὰ κεφάλαια. Καὶ πρὸ παντὸς παραλείπει νὰ ἀναφέρῃ ὅτι ἐκτὸς τῆς πρώτης Σεπτεμβρίου τῆς «θεαματικῆς», ὀκῆροχον καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, καὶ αἱ «ἀπόκρυφοι πρῶται Σεπτεμβρίου», αἱ μυστικαὶ δηλαδὴ καὶ ἐν μεταμεσονυκτίοις ὥραις μετακομίσεις!!

Ὅλοι αὐτοὶ γὰρ ἐνοικιασταὶ τῶν ὀποίων τὴν ἐπίπλωσιν ἐβλέπατε μετὰ ἀπερίγραπτον ἀκαλαισθησίαν συγκεντρωμένην εἰς τὰ κάρρα, οἱ ἐνοικιασταὶ τῶν ὀποίων ἢ μετακόμισις δὲν ἦτο μόνον ἀκαλαισθητος ἀλλὰ καὶ ἀδιάκριτος (διότι κατὰ διαβολικὴν σύμπτωσιν εἰς τὰ κλέον ὄρατὰ σημεῖα τοῦ ἐπὶ τοῦ κάρου φορτώματος, ἐκρέμαντο δεδεμένα μετὰ σπάγον σκευὴ τὰ ὀποῖα κάλλιον νὰ ἐτοποθετοῦντο εἰς ἀπόκρυφον τοῦ κάρου θέσιν), οἱ ἐνοικιασταὶ αὐτοὶ ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν τάξει μετὰ τὸν ἰδιοκτῆτην των. Τὸ τελευταῖον νοῖκι τὸ εἶχανε πληρώσει, καὶ ἔτσι ἠδύνατο νὰ ἀναχωρήσουν χωρὶς καυγά, εἰς τὸν ὀποῖον συμπεριλαμβάνετο καὶ ἡ κατάσχεσις τῶν ἐπιπλῶν. Ἐλευθεροὶ συνεπῶς ἀπὸ πᾶσαν ἐκ μέρους τοῦ τέως ἰδιοκτῆτου ἐνόχλησιν, προσεκάλουν τοὺς «Μαλτέζους» ἢ τοὺς «Μανιάτηδες» ἀχθοφόρους εἰς τοὺς ὀποῖους ἐνεπιστεύοντο τὴν μετακόμισιν. Ἀλλὰ τῶν ἀξέστων αὐτῶν ἀχθοφόρων ἢ ἀπροσεξία, εὗρίσκετο εἰς μίαν διαρκῆ ἄμιλλαν μετὰ τὸ «ἀξέστον» γοῦστο τῶν ἐνοικιαστῶν, τὸ ὀποῖον ἀπεκαλύπτετο ἐπάνω εἰς τὰ κάρρα, τὰ μεταφέροντα τὰ ἐπιπλα, καὶ ἐκθέτοντα, ὄλην τὴν ἔλειψιν σκέψως μετὰ τὴν ὀποῖαν κατὰ κανόνα ἐπιπλῶνοντο τὰ σπίτια. Ἐπάνω εἰς τὰ κάρρα αὐτὰ ἢ πλειονότης τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ἐνεφανίζετο ὡς ἔχουσα ἐπιπλα, ἀλλὰ ἀγνοοῦσα τί ἐστὶ ἐπίπλωσις Ἀντιλαμβάνετο κανεὶς εὐκόλως ὅτι ὅταν τὸ κάρρο σταματήσῃ εἰς τὸ ἐνοικιασθὲν νέον διαμέρισμα, τὰ ἀνομοίομορφα αὐτὰ πράγματα θὰ τοποθετηθοῦν εἰς δωμάτια τὰ ὀποῖα θὰ λάβουν τὴν ὄψιν ἐνὸς πρατηρίου ἀνομοίων κατασκευασμάτων, τῶν ὀποίων ἢ ὀλότης ἐπροκάλει μίαν ἐντύπωσιν ἀποκρουστικὴν, καθιστῶσαν τὸ σπίτι δυσαρέστον εἰς αὐτοὺς πρὸ παντὸς τοὺς ἐνοίκους. Μίαν ἀντιπολίτευσιν κατὰ τῆς οἰκογενειακῆς γαλήνης ἐσχημάτιζον αἱ ἐπιπλώσεις ἐκεῖναι, αἱ ἀναγκάζουσαι τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας νὰ προτιμοῦν καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν γωνιά τοῦ συνήθως ἀθλίου συνοικιακοῦ καφενεῖου, ἀπὸ τὴν γωνιά τοῦ σπιτιοῦ. Αἱ μεγάλα κοινωνία ἐξυπηρέτησαν τὴν οἰκογενειακὴν σύμπτωσιν, μετὰ τὴν δυνατότητα ὅπως ἀκόμη καὶ διὰ δαπανῶν ἐλαχίστων, δημιουργεῖται ἐπίπλωσις καθιστῶσα τὴν οἰκογενειακὴν στέγην εὐχάριστον. Ἡ Ἀθηναϊκὴ κοινωνία δὲν εἶδεν καλὰς ἐξετάσεις εἰς τὴν αἰσθητικὴν, ὀσάκις ἐξέθετεν τὰ ὑπάρχοντά της ἐπὶ τῶν κάρων τῆς 1ης Σεπτεμβρίου.

Διὰ τῆς ἐκθέσεως αὐτῆς ἀπεκαλύπτετο ἡ ἔλλειψις στοιχειώδους πολιτισμοῦ.

Ἐκτοτε ἐπῆλθε ἄραγε καμία ἀλλαγὴ; Καὶ ἂν ἐπῆλθε μέχρι ποῖας ἐκτάσεως φθάνει ἡ μερικότης τῆς; Διότι γενικὴν ἀλλαγὴν τοῦ κακοῦ δὲν πιστεύω νὰ ἐσημείωσαν οἱ Ἀθηναῖοι, παρ' ὄλην τὴν κατὰ τὴν τελευταίαν ἐποχὴν ἀνάπτυξιν γηγενῶν διακοσμητῶν, ἱκανῶν νὰ δίδουν τόνον εἰς τὴν ἐπίπλωσιν. Εἰς τὸ ἐρώτημα, ἢ ἀπάντησις εἶναι δύσκολος. Μᾶς λείπουν τὰ στοιχεῖα. Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου στοιχεῖα ἦσαν τότε τὰ θεάματα τῶν κάρων, βαρόμετρον τῆς περὶ τοῦ ὄραίου καὶ τοῦ ἀναπαυτικοῦ πλημελοῦς ἀντιλήψεως τῶν κατοίκων τῆς πόλεως.

ΣΚΕΠΤΙΚΙΣΤΗΣ

ALBERTO MUSATTI

(Από το βιβλίο του «Τό κρυφό ψωμί»)

ΤΟ ΠΕΣΜΕΝΟ ΑΛΟΓΟ

Πάνω σέ μιὰ γραμμὴ ἀκρογιαλιάς,
ἀνάμεσα σέ θάλασσα καὶ οὐρανό,
βρίσκεται τώρα ἐκεῖ πεσμένο,
ἀνάμεσα σέ δύο τρομερὰ ἄπειρα.
Σύ, ποῦ περνοῦσες μ' ἓνα ἀνάλαφρο πήδημα
ψηλὰ ἀπὸ τὰ σύννεφα κάτω
στὶς μαυρὲς πλώρες τῶν καραβιῶν
Ἄλογο, σὺ! Ποῦ ἦσαν μιὰ παραφορὰ
ταχύτητας, μιὰ τρέλλα τῆς ζωῆς
ποῦ διέσχιζες τὸν αἰθέρα,
κι ἀποτύπωνες τὸ πέταγμα σου
πάνω στὸ φῶς.
Ἦσουν ἡ λησμονιά,
ἡ σπῖθα τοῦ ὄνειρου,
μέσα στὴν καρδιά τοῦ καβαλάρη σου
Ἦσουν ὁ βασιληᾶς, ἦσουν ὁ ὑπῆκοος τοῦ δρόμου σου.
Ἦσουν σὺ, ἡ φτεροῦγα,
ποῦ τὴν ἀνησυχία μετὰστρεφες σέ εὐτυχία.
Ἦσουν σὺ, ἡ ἀδημονία, ποῦ
μετὰστρεφε τὴ στενοχώρια σέ ἐλπίδα.
Ἦσουν τὸ βλέφαρο, στὸ μάτι.
Καὶ δὲν ἦσουν παρὰ ἓνας καλπασμός,
μονάχα ἓνα πήδημα ἀπὸ τὸν οὐρανὸ στὴ θάλασσα,
ἀπὸ τὰ σύννεφα στὴν ἀκρογιαλιά!

Μὰ ξαφνικά, λάθεψε τὸ γόνατό σου,
κ' ἐλόγισες. Τὸ κεφάλι χτύπησες,
κι' ὀλόκληρο, χαμήλωσες τὸν ἀγέρωχο αὐχένα σου.
Ἄνασαινεὶς δύσκολα τώρα καὶ μουρμουρίζεις,
μ' ἓνα ἀπέραντο πόνος πάνω στὴν ἄμμο.
Σὲ βλέπω νὰ ριγεῖς σύγκορμο.
Καὶ δὲν μπορεῖς νὰ νάνασηκωθῆς.
Δὲν εἶσαι πιά παρὰ ἓνα βάρος
σὺ ποῦ δὲν ἦσαν παρὰ ἓνα ξεπέταγμα.
Δὲν εἶναι πιά παρὰ μονάχα κοιλιὰ
σὺ ποῦ ἦσαν ὄλο χαίτη.
Τὸ μουγκρητό σου ἀρχίζει,
ὄσο περνᾷ ἡ ὥρα νὰ σβύνη κι' αὐτό,
Κι ὄσο πᾶς κατεβαίνεις ἀπὸ
τὸν οὐρανὸ, στὸν ὠκεανό, τὸ
βράδυ, μὲ τὴν ἀστροφεγγιά, στὸ
σκοτάδι, μὲ τὴ φουσκοθαλασσιά.
Καὶ βλέπεις γύρω σου τὴ νύχτα
νὰ σβύνη.
Καὶ βλέπεις σιωπηλὸ τὸ κῆμα
νὰ μὴν ἀνασηκῶνεται, πάνω στὸ
γλιστερὸ κρεβάτι τῆς θάλασσας,
βλέπεις νὰ σ' ἀγγίζει μ' ἓνα
κλάμα σιγανό, ἓνα μουρμουρητό,
αὐτὸ π' ἀγαποῦσε νὰ ραντίζει
τὴν ἀνάκατη χαίτη σου.
Τώρα οἱ ἄφροι γιομίζουν τὰ
ποδάρια σου αὐτά, ποῦ τολμοῦσαν
νὰ πετοῦν στὸ ἄπειρο, νὰ πετοῦν
ἀνάμεσα σέ οὐρανὸ καὶ θάλασσα.

(Ποιητὴ μετάφρασις ΕΛΕΝΗΣ Π. ΨΗΜΕΝΟΥ)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ
ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΗΘΗ, ΕΘΙΜΑ, ΘΡΥΛΟΙ, ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑΙ ΔΟΞΑΣΙΑΙ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗ-
ΤΟΣ ΔΙΑΣΩΖΟΜΕΝΑΙ ΣΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

REINER MARIA RILKE

(Ὁμιλία τοῦ κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΛΕΞ. ΓΕΡΟΝΤΑ δικηγόρου,
γενικοῦ γραμματέως τῆς «Ἐνώσεως Ἀθηναίων τοῦ Τόπου».

Φ Θ Ι Ν Ο Π Ω Ρ Ο

Τὰ φύλλα πέφτουνε, πέφτουνε σάν ἀπὸ μακρυά,
σὰ νὰ μαραίνονται στὸν οὐρανὸ
ξεμακρυσμένα περιβόλια,
πέφτουνε μ' ἀρνητικὲς κινήσεις.
Καί μέσ' τῆ νύχτα πέφτει κι' ἡ βαρειά ἡ Γῆ,
μεσ' ἀπὸ τ' ἄπειρ' ἀστέρια στὴ μοναξιά.
Καί μεῖς ὅλοι πέφτομε. Κι' αὐτὸ τὸ χέρι πέφτει.
Καί γύρω σου ἄλλα σάν κυττάξεις ;
«Ὅλα πέφτουνε, ὅλα»
Κι' ὥστόσο εἶν' Ἕνας, ποῦ τ' ἀτέλειωτο αὐτὸ πέσιμο·
μεσ' τὰ χέρια του, ἄπειρα γλυκὰ ξουσιάζει.

(Buch der Bilder)

Μετάφρασις ΙΩΝΟΣ Α. ΔΡΑΓΟΥΜΗ

Ἡ ὁμιλία αὕτη ἐγένετο κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰανουάριον ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, ὀργανωθείσα ὑπὸ τῆς «Ἐνώσεως τῶν Ἀθηναίων τοῦ Τόπου».

Ὁ ὁμιλητὴς εἰργάσθη ἐπὶ τοῦ θέματος λαβὼν πρωτίστως ὑπ' ὄψιν τὴν κολοσιαίαν ἐργασίαν τοῦ Ἀθηναιογράφου καὶ Ἀκαδημαῖου κ. Δημητρίου Καμπούρογλου, συμπληρωματικῶς δὲ τὰς ἐργασίας τῶν ξένων καὶ ἰδικῶν μας ἱστορικῶν, οἱ ὅποιοι ἠσχολήθησαν κατὰ καιροῦς μὲ τὰς Ἀθήνας.)

Στὰ 1801 γεγονὸς πρωτάκουστον συνετάραξεν τὸν Ἑλληνισμόν· τὴν Ἑλλάδα ἐπεσκέπετο λόρδος εὐγενῆς, ὁ Ἕλγιν· ἐφθάνεν στὰς Ἀθήνας, «φορτωμένος μὲ φερμάνι τοῦ Σουλτάνου» ποῦ τοῦ ἐπέτρεπε νὰ πάρῃ ὅτι θέλει καὶ δὲν θέλει ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν. Σὲ λίγο ἄρχιζε τὸ σωτήριον—ὅπως τὸ ὠνόμασε—ἔργον τοῦ ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι, ὅτι σ' αὐτὴν τοὺν τὴν προσπάθειαν τὸν ἐνίσχυσε καὶ ἡ ἐξοχωτάτη λαίδη Καρλόττα, ἡ πεθερὰ τοῦ αὐτῆ, σάν εὐγενῆς ποῦ ἦταν, ἤθελε καὶ τὸ τζάκι τῆς ἀκόμα νὰ στολίσῃ μὲ ἀρχαῖα γλυπτὰ, καὶ μάλιστα τοῦ Παρθενῶνος. Ἰσως ὡς αἰώνιον σύμβολον τῆς δράσεως τοῦ γαμβροῦ τῆς.

Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ γλυπτὰ αὐτὰ εἶχαν πιά ἀφαιρεθῆ καὶ τώρα ἦλθεν ἡ σειρά μιᾶς Καρυάτιδος· τὴν ἀπέσπασαν ἀπὸ τὸ περιβάλλον τῆς, τὴν ἔφεραν ἔξω ἀπὸ τὸ Κάστρο καὶ προσωρινὰ τὴν ἔρριξαν ἐπάνω σ' ἓνα βράχο τοῦ Ριζοκάστρου.

Ἡ νύχτα εἶχε κατεβῆ· καμμιὰ κίνησις καὶ κανένας κρότος δὲν ἐρχόταν ἀπὸ τὴν πόλιν, ποῦ ἦταν βυθισμένη στὶς ἀγκαλιὰς τοῦ ὕπνου· μὰ τὰ μεσάνυχτα, κάποιον σιγανὴ φωνὴ στὴν ἀρχή, διέκοψεν αὐτὴν τὴν ἡσυχίαν. Ποιὸς ἐφώναζε καὶ τί ζητοῦσε ;

«..... Πρῶτα ἀκούστηκε μιὰ βουή—μὰς πληροφορεῖ ὁ τοπικὸς θρόλος—κι' ἔπειτα ἓνα κλάψιμο ψιλὸ μὲ κάτι λόγια ποῦ ἔπιανε τὸν ἄνθρωπον· τα λόγια ἀκουγόντουσαν σάν νὰ εἶχαν σκοπὸ τραγουδιοῦ μὰ τραγουδιοῦ ἐξαποθῶ· οἱ φωνὲς τοῦ τραγουδιοῦ ἀσπρὲς καὶ τραβηχτές.....»

«Ἐκλαιγε—ἐξακολουθεῖ ὁ θρόλος—ἡ ἀρπαγμένη Βασιλοπούλα καὶ ζητοῦσε βοήθεια ἀπὸ τίς ἀδελφάδες τῆς ποῦ ἦτανε στὸ Κάστρο, κλαιγανε καὶ φωνάζανε κι' ἐκεῖνες, μὰ τί μποροῦσαν νὰ κάνουν, σάν ἦτανε μαρμαρωμένες.....»

Σ' αὐτὲς ἔλειψεν ἡ δύναμις, μὰ δὲν ἔλειψεν τὸ θάρρος ἀπὸ τὸ Ἀθηναῖο ἀρχοντόπουλο, τὸν Μιχαήλ· τρέχει αὐτὸ φθάνει κοντὰ τῆς καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴν πείσῃ νὰ γίνῃ γυναῖκά του γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὴν ἐξορία.

«Θά ζῆς σέ χώρα—τῆς λέει—πού δὲν θά βλέπης τὸν αὐγερινὸ στὸν Ὑμητιὸ ἀπὸ πάνω νὰ σημαδεύῃ πού πρωτοξόπησε ἡ ὄμορφιά, οὔτε τὸν ἀποσπερίτη κατὰ τὰ Βουνά τῆς Σαλαμίνας νὰ δείχνῃ πού πρωτοφάνηκεν ἡ δόξα.»

Κι' ἐκεῖνη ἀποφασιστικὰ τοῦ ἀπαντᾷ: «Μακριὰ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, ἐγὼ ποτὲ δὲν μπορῶ νὰ ζήσω. ἔρχομαι μαζί σου, σ' ἀκολουθῶ...»

Ἄν ὅμως ὁ τοπικὸς θρολὸς τὴν θέλει παντοτεινὴ Ἑλληνίδα, ἀπὸ τὴν ἱστορία γνωρίζομεν ὅτι ὁ ἔλγιν κατώρθωσε νὰ τὴν μεταφέρῃ στὸ μουσεῖον τοῦ Λονδίνου, ὅπου ὑπάρχει καὶ εἰδικὴ αἴθουσα—«τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης ἔνεκα»—μὲ τὴν ἐπιγραφή: «Τῶν ἐλγινείων ἀρχαιοτήτων!»

Αὐτὸς, βέβαια, ἐκοπίασε γιὰ νὰ φιάξῃ αὐτὲς τίς ἀρχαιοτήτες!

Ὁ θρολὸς αὐτὸς, πού μὲ κτυπητὲς γραμμὲς μᾶς παρουσιάζει ἕναν ὀλόκληρο λαὸ νὰ ὀδύρεται, ἐπειδὴ τοῦ ἀφαιροῦσαν τὴ μαρμαρωμένη του Βασιλοπούλα, μᾶς ἐπιτρέπει ἀκόμα νὰ διαπιστώσωμεν, ἀπάνω καὶ πέραν ἀπὸ τὴ θρυλικὴν ἐξήγησιν, ὅτι ὁ Ἀθηναῖος τῆς ἀρπαγμένης Νεράιδας, στὸν νοῦ καὶ στὴν σκέψιν, δὲν ἦταν διαφορετικὸς ἀπὸ τὸν Ἀθηναῖον πού τὴν ἐδημιούργησεν.

Κι' ἀλήθεια: ἡ ζωὴ τους ἔχει τὸν τύπο τῆς βαθείας χσράξεως τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ οἱ ἐκδηλώσεις τους ἀνεπηρέαστες ἀπὸ τὸ ξενικὴν ἐπίδρασιν τοῦ κατακτητοῦ, διατηροῦν τὸ ἰδικὸ τους χρῶμα.

Ὅταν, στὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα, ἐγεννᾶτο τὸ παιδί, ἐπίστευαν ὅτι τὸ ριζικὸ τοῦ θά τοῦ τὸ καθώριζαν οἱ μοῖρες. Μεταξὺ τῆς πέμπτης καὶ ἑβδόμης ἡμέρας ἀπὸ τὴν γέννησιν τοῦ ἔφθαναν αὐτὲς, ἔδιναν τίς παραγγελίες τους κι' ἐμοίραζαν τὰ καλὰ ἢ τὰ κακὰ πού ἔμελλε νὰ συναντήσῃ στὴ ζωὴ του. Ὁ ἴδιος ὁ Πλάτων, στὴν πολιτεία του, ὀνομάζει τίς μοῖρες «κόρες τῆς ἀνάγκης» καὶ ὁ Αἰσχύλος, σὲ ἕλα του σχεδὸν τὰ δράματα, διαγράφει καθαρὰ τὴν δύναμιν τοῦ μοιραίου.

Καὶ ἀργότερα πάλιν, βλέπομεν τὸν Λουκιανό, στὸν διάλογο μεταξὺ τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Κυνίσκου, νὰ σατυρίζῃ τοὺς ἀρχαίους θεοὺς καὶ νὰ χρησιμεύῃ ὡς ὄπλον ἐναντίον τους τὴν δύναμιν τῆς μοίρας. Σὲ μιὰ στιγμὴ μάλιστα ὁ Ζεὺς ἀπειλεῖ τὸν Κυνίσκο μὲ τὸν κεραυνό, ἐκεῖνος ὅμως ἤσυχχα—ἤσυχχα τοῦ ἀπαντᾷ: «Δὲν σὲ φοβᾶμαι, γιατί ὅτι εἶναι γραμμένον ἀπὸ τὴν μοῖρα νὰ γίνῃ, αὐτὸ θά γίνῃ, καὶ ὄχι ἐκεῖνο πού θέλεις σύ!»

Καὶ στὰς Ἀθήνας τῆς Τουρκοκρατίας ἐπίστευαν λοιπόν, ὅτι τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τὴν γέννησιν τοῦ παιδιοῦ ἔφθαναν οἱ μοῖρες. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἢ λεχῶ κρατοῦσε σιγὴν ἀπόλυτη καὶ «λέξιν δὲν ἔβγαζε ἀπὸ τὰ χεῖλια τῆς» ἐπειδὴ ἐφοβόταν «νὰ μὴ τῆς πάρουν τὴ μιλιὰ.»

Στὴν μέση τοῦ σπιτιοῦ ἐτοίμαζαν τραπέζι γιὰ τρία πρόσωπα—δύο δηλαδὴ καὶ οἱ μοῖρες—ἀπάνω δὲ ἔβαζαν ἕνα δοχεῖο μὲ μέλι Ὑμητιοῦ, τρία ἀμύγδαλα, ἕνα ὀλόκληρον ψωμί. ἕνα ποτήρι νερό, ἐπρόσθεταν ὅμως ἀκόμα καὶ διάφορα πολύτιμα ἀντικείμενα καθὼς καὶ τὸ βαλάντιον τοῦ ἀνδρός!

Γύρω ἀπὸ αὐτὸ τὸ τραπέζι ἄπλωναν τρία μαξιλάρια γιὰ νὰ καθήσουν αὐτὲς, καὶ ὅταν πιά ἐνούχτωνε, ἔδεναν καλὰ τὰ σκυλιὰ τοῦ σπιτιοῦ, ἀνοιγαν ὅλες τίς πόρτες, ἀφαιροῦσαν κάθε ἐμπόδιον—γιὰ νὰ μὴ σκοντάψουν οἱ μοῖρες—καὶ διατηροῦσαν φῶς ὅλην τὴ νύχτα.

Ἡ ἀντίληψις αὐτὴ γιὰ τὸ μοιραῖο ἦταν βαθεῖα ριζωμένη καὶ ἂν ποτὲ κανεὶς εἶχεν κακὸ ριζικὸ, τὸ ἀπέθιδε στὴν κακὴ διάθεσιν τῆς μοίρας του:

Μοῖρα μ' ὅταν μ' ἐγέννησον ἦσυνα πικραμμένη
γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ πάντα τραβῶ ζωὴ τυραννισμένη

λέει τὸ δίστιχον τοῦ παραπονεμένου Ἀθηναίου.

Καὶ ὅταν πιά οἱ μοῖρες, ἀφοῦ ἐμοίραζαν τὰ δῶρα τους, ἔφευγαν καὶ ἄφηναν μόνη τὴν λεχῶ, γιὰ τὴν ἀντίληψιν τῶν ἀρχαίων ἑλλήνων, αὐτὴ ἔθεωρεῖτο ἀκάθαρτη κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν σαράντα ἡμερῶν κατὰ τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα τῆς ἦταν ἀπηγορευμένον νὰ πατήσῃ τὸ πόδι τῆς σὲ τόπον ἱερό, μετὰ ὅμως ἐλούζετο καὶ ἐπήγαινε στὸν Νεῶν τῆς Ἀρτέμιδος. Ἄν μάλιστα τὸ παιδί ἦτας πρωτότοκοι ἀφιέρωνεν ἢ μητέρα στὴν θεὰ τὴν ζώνη τῆς· γι' αὐτὸ συχνά—πυκνά ἢ Ἀρτεμις ὀνομάζεται «Λυσιζῶνος.»

Καὶ ἡ Ἀθηναῖα τῆς τουρκοκρατίας ἕως ὅτου σαραντίση ἔθεωρεῖτο ἀκάθαρτη καὶ δὲν μποροῦσε νὰ ἐκκλησιασθῇ. Μετὰ ὅμως τὸ «σαραντίσμα» τῆς ἐγένετο ἢ ἐπίσημη πρόσκλησις στὸ λουτρό, ὅπου τῆς προσέφεραν καὶ τὸ περίφημον «μαγκιοῦνι» ἕνα γλύκισμα δηλαδὴ καβουρδισμένον μὲ μέλι Ὑμητιοῦ· ὕστερα ἀπὸ τὸ λουτρόν ἐπήγαινε καὶ αὐτὴ καὶ «ἔπαιρνε εὐχὴ στὴν ἐκκλησία.»

Καθαρὰ ἀκόμα βλέπομεν τὴν ὁμοιότητα τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς παλαιᾶς ἀντιλήψεως στὸ κεφάλαιον τῆς τεκνοποιίας. Ὁ τρόπος πού εἶχαν ἐφεύρει οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι ἦταν, ἀληθινά, παράξενος· κοντὰ στὴ σημερινὴ Μονὴ τῆς Καισαριανῆς εἶχεν ἰδρυθῆ ἱερόν τῆς Ἀφροδίτης, σὲ μικρὴ δὲ ἀπὸ αὐτὸ ἀπόστασιν ὑπῆρχεν καὶ ἡ περίφημη πηγὴ τῆς θεᾶς αὐτῆς τοῦ ἔρωτος, γιὰ τὸ νερὸ τῆς ὁποίας ἐπίστευαν ὅτι ἐπέφερον στὶς γυναῖκες εὐτοκίαν, ἐνῶ στοὺς ἄνδρες μόνον ἀπλὴν τόνωσιν!

Ὁ λεξικογράφος Σουΐδας ἀναφέρει τὴν πηγὴν αὐτὴν λέγων: «Ἔστι δὲ κρήνη, ἀφ' ἧς τὰς στειροφους φασὶ γυναῖκας πίνειν, ἵνα συλλαμβάνωσιν» ὁ δὲ Ὀβιδίος τὴν ἐξυμνεῖ μὲ λυρικὴν πνοήν:

«Στοῦ ἀνθισμένου ὕμητιοῦ τοὺς κοριαλένιους λόφους
Βρύση ἱερὴ ξεχύνεται στὸ μαλακὸ χορτάρι»

(Est prope purpureos collis florentis Hymetti
Fons sacer et viridi caespite mollis humus.)

Πρῶτα λοιπόν ἐλούζοντο στὰ θαυματουργὰ νερά τῆς πηγῆς αὐτῆς καὶ ὕστερα ἔπιναν· ἐννοεῖται ὅμως ὅτι στὴν εὐτοκίαν συντελοῦσε κατὰ πολὺ καὶ ἡ θεὰ Ἀφροδίτη!

Ὅμοιες ἀκριβῶς ἰδιότητες ἀπέδωσαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τῆς Τουρκοκρατίας στὴν περίφημην αὐτὴν πηγὴν—γνωστὴν ὡς «ἀγίασμα» τῶρα.

Κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς Ἀναλήψεως ἐπήγαιναν στὸ ἀνηφορικὸν αὐτὸ μέρος καὶ ἀφοῦ ἐλούζοντο πρῶτα, ἔπιναν ὕστερα ἀπὸ τὸ ἐλαφρὸν τῆς νερό.

Φαίνεται δὲ ὅτι ἡ ἀντίληψις αὐτὴ γιὰ τίς θαυματουργὰς ἰδιότητες τοῦ ἀγιάσματος ἐπεκράτησε καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν· ἔτσι βλέπομεν τὸν γιατρόν τοῦ Βασιλέως Ὁθωνα—τὸν Reger—νὰ συμβουλεύῃ τὴν Βασίλισσαν Ἀμαλία νὰ πιῇ ἀπ' αὐτὸ τὸ νερὸ γιὰ νὰ τεκνοποιήσῃ ἢ ἀλήθεια ὅμως εἶναι ὅτι ἡ Βασίλισσα, μὲ τὸ μέσον αὐτό, οὐδέποτε ἀπέκτησεν Διάδοχο!

Στὰ ἔθιμα τοῦ γάμου καθὼς καὶ σ' ἐκεῖνα τοῦ θανάτου οἱ ἀναλογίαι εἶναι καταπληκτικαί, σήμερα ὅμως δὲν θά κάνωμεν λόγον γι' αὐτά.

άφοθ ἄλλως τε τὰ περισσότερα διατηροῦνται καὶ διασώζονται σὲ πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος·

Ἐκεῖ ὅμως ὅπου θὰ συναντήσωμεν καθαρὰ τὴν ἑλληνοπρέπειαν τῶν Ἀθηναίων εἶναι στὸ κεφάλαιον τῆς κατάρτας. Ὅταν ἤθελαν νὰ καταρastoῖν κάποιον γιὰ τὸ κακὸν ποῦ τοὺς ἔκανε, ἐτελοῦσαν ὀλόκληρον ἱεροτελεσίαν, ἡ ὁποία σχετίζεται πολὺ μὲ τοὺς χρησμοὺς τῶν ἀρχαίων μαντείων· ἀνεβασμένη ἢ γρη῏ Ἀθηναία ἐπάνω σὲ μιὰ σιδερόστιά—ποῦ ἀντικατέστησεν τὸν ἀρχαῖο τρίποδα—μὲ τὸ κεφάλι ξεσκέπαστο, μὲ τὰ σταχτιά της μαλλιά ριγμένα πίσω, ξυπόλυτη, ἔστελνε τίς κατόρες της, ἄφοθ προηγουμένως ἐρχόταν σ' ἐπικοινωνία καὶ αὐτὴ — σὰν ἄλλη Πυθία— μὲ τὸν ἔξω, μυστηριώδη κόσμον.

Κάποτε, μιὰ ἀπὸ τίς νέες αὐτὲς ἰέρειες, ἐξεστόμισεν τὴν κατάρτα: «Νὰ πουληθεῖν τὰ ροῦχα σου στὸ Παζάρι» καὶ μιὰ ἄλλη πειραγμένη τοπικάρισσα, καταράστηκε τὸν ἐχθρὸ της μ' αὐτὸν τὸν τρόπον: «Τὸ χεῖλι σου νὰ εἶναι πικρὸ σὰν τοῦ Λαζάρου!»

Μιὰ ἄλλη συνίθεια τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος διειρηθή πιστατὰ σὲ ὄλο τὸ τουρκοκρατούμενο ἔθνος καὶ εἰδικώτερα στὰς Ἀθήνας· ξέρομεν ὅτι ἡ Ἐκάτη ἦταν πρσιτάτις ὄχι μόνον τῶν ἀτάφων νεκρῶν, ἀλλὰ ἀκόμα καὶ τῆς μαγείας, στίς οἰκογενειακὲς πρό πάντων ὑποθέσεις. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν τὸ ἄγαλμά της τὸ τοποθετοῦσαν ἀκριβῶς πίσω ἀπὸ τὴν αὐλόπορτα, γιὸ νὰ διώχνη τὰ ξόρκια καὶ τίς μαγεῖες· τῶρα πιά, φαινομενικὰ ἡ Ἐκάτη ἔχει ξεχασθῆ, ὅπως φαινομενικὰ ἔχει μόνον σκεπασθῆ ὄλος ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς Κόσμος· στήν ψυχὴν τοῦ ἑλληνοῦ ὅμως ζῆ ὁ κόσμος αὐτός, ζῆ ἄφοθ ἡ δύναμις τῆς παραδόσεως δὲν τὸν ἄφησεν οὔτε στιγμήν.

Τῶρα τὴν Ἐκάτην τὴν ἔχει ἀντικαταστήσει ὁ ἀπήγανος, τὸ φυτὸν τὸ πιὸ ἀποκρουστικὸν καὶ τοῦ χειροτέρου ματιάσματος. Αὐτὸς ἔχει πάρει τὴν θέσιν της στὸ δεξιὸν τῆς αὐλόπορτας καὶ μᾶς διαλαλεῖ τὴν ὑπαρξίν του μὲ τὸ γνωστὸν Ἀθηναϊκὸν τετράστιχον.

Ὁ ρίγανος καὶ πήγανος
καὶ ὁ μονοπύρης σκόρδαρος
τοῦ Βουρκολάκου βότανος
εἶναι μεγάλο ξόρκι.

Καὶ ὕστερα ἀπὸ τὴν φανερὴν αὐτὴν ἑλληνικὴν συνέχειαν δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν βραδυνὴν ζωὴν τῶν Ἀθηναίων, τότε ποῦ ἡ γιαγιά, καθισμένη κοντὰ στὸ τζάκι, ἐξηγεῖ στὰ ἐγγόνια της τὰ παραμῦθια μὲ τοὺς Δράκους καὶ τίς Βασιλοπούλες.

Ἄς τὴν ἀφήσωμεν ὅμως αὐτὴν, μὲ τὴν τραγουδιστὴν της φωνὴ νὰ διηγῆται, ἀρχίζοντας μὲ τὸ χιλιοειπωμένο: «ἀρχὴ τοῦ παραμυθιοῦ, καλησπέρα τῆς ἀφεντιάς Σας» καὶ ἄς ἐξετάσωμεν ἐμεῖς ποῖὸ ἦταν τὸ περιεχόμενον τῶν παραμυθίων αὐτῶν.

Σ' ἓνα — πολυφουμισμένο Δράκο τὸ ὠνόμαζαν — ἡ ὠραία Βασιλοπούλα, γιὰ νὰ δοκιμώσῃ ἂν ἦταν ἀντρειωμένο τὸ Βασιλόπουλο— γιὰ τὸ ὁποῖον ὅμως τὴν κτυποῦσαν ἢ κορδιά— τὸ στέλνει νὰ τῆς φέρῃ τὴν χρυσοῦ βεργίτσα τοῦ πολυφουμισμένου Δράκου. Φεύγει τὸ Βασιλόπουλο καὶ ὕστερα ἀπὸ ἀφάνταστες περιπέτειες φθάνει στὴν σπηλιὰ τοῦ Δράκου τὴν ὥρα ποῦ ἐκεῖνος ἔλειπε. Τρυπῶνει μέσα αὐτὸ καὶ ἀσφαλίζεται σὲ μιὰ κρυψώνα· λίγο πρὶν νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ Δράκος, τοῦ ρίχνει μέσα στὸ

παγοῦρι μὲ τὸ ρακὶ μιὰ σκόνη ποῦ ἄμα θὰ τὴν κατάπινε, θὰ κοιμόταν βαθειά.

Φθάνει ὕστερα ἀπὸ λίγο αὐτός, τρώει, πίνει καλὰ καὶ βυθίζεται κατόπιν σὲ βαθὺν ὕπνον. Τὸ Βασιλόπουλο δὲν χάνει τὸν καιρὸ του· πυρῶνει γρηγορὰ ἓνα βαρὺ ξόλο, τὸ σπρώχνει γερὰ μέσα στὸ μάτι τοῦ Δράκου, παίρνει τὴν χρυσοῦ βεργίτσα καὶ ἐτοιμάζεται ὕστερα νὰ φύγῃ· μὰ ἡ πόρτα τῆς σπηλιᾶς εἶναι γερὰ κλεισμένη καὶ μόνον Δράκος μπορεῖ νὰ τὴν ἀνοίξῃ.

Τὸ ἄλλο πρωῖ ὥστόσο ἀνοίγει ὁ Δράκος τὴν σπηλιὰ γιὰ νὰ βγάλῃ τὰ πρόβατά του στὴν βοσκὴ ψαχουλεύει ἐκεῖνος ἓνα ἓνα πρόβατον ποῦ βγαίνει καὶ προσπαθεῖ ν' ἀνακαλύψῃ μήπως κάτω ἀπὸ τὴν κοιλιὰ κανενὸς ἀπὸ αὐτὰ εἶναι κρυμμένο τὸ Βασιλόπουλον. Ἄλλ' αὐτὸ σὰν ἄλλος Ὀδυσσεὺς — θὰ καταλάβετε βέβαια ὅτι εἶναι ἡ ἴδια σχεδὸν ἱστορία τοῦ Ὀδυσσεὺς καὶ τοῦ Κύκλωπος Πολυφήμου — κατορθώνει νὰ κρυφτῆ στὴν κοιλιὰ τοῦ πιὸ μαλλιαροῦ προβάτου καὶ νὰ βγῆ ἔξω ἀπὸ τὴν σπηλιὰ· φθάνει ὕστερα θριαμβευτικὰ στὴν Βασιλοπούλα του καὶ «ὄργανα, τούμπανα, χαρὲς μεγάλες, ἔγινε ὁ γάμος καὶ ζήσανε αὐτοὶ καλὰ καὶ μεῖς καλύτερα».

Σὲ ἄλλο πάλιν παραμῦθι — στὴ στήριγγα Βασιλοπούλα — ξαναζῆ μὲ κάθε λεπτομέρειαν ἡ Ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία. Μιὰ Βασιλοπούλα γιὰ νὰ ἐξολοθρεύσῃ τὸ ὠραῖο Βασιλόπουλο ποῦ τῆς ζητοῦσε τὸν ἔρωτά της, τὸ στέλνει πολὺ μακριὰ γιὰ νὰ τῆς φέρῃ τὸ ἀθάνατο νερό· καὶ ὅταν πιά αὐτὸ φεύγει, εἶναι βέβαια ὅτι δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ ξαναγυρίσῃ, ἄφοθ τὸ ὠδήγησε σὲ βέβαιον σχεδὸν θάνατον.

Τὸ ἴδιο ἔκανε καὶ ὁ Πελλίας, ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἰωλκοῦ, ὁ ὁποῖος γιὰ ν' ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὸν ἐπικίνδυνον ἀνεψιὸν του, τὸν Ἰάσωνα, τὸν στέλνει νὰ τοῦ φέρῃ τὸ χρυσόμαλλον δέρας.

Φεύγει τὸ Βασιλόπουλο τοῦ παραμυθιοῦ, μὰ κάποια καλὴ μοῖρα τὸ βοηθαεῖ σὲ ὄλα. Τὸ ὀδηγεῖ πῶς καὶ ποῦ θὰ πάῃ, τοῦ προμηθεύει ἓνα μικρὸ καράβι γιὰ νὰ περάσῃ τὴν λίμνη ποῦ ἦταν μπροστὰ ἀπὸ τὸ ἀθάνατο νερό καὶ τοῦ δίνει ἀκόμα δύο περιστερία μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ὁποίων θὰ μπορέσῃ ν' ἀποφύγῃ τὰ δύο βουνὰ ποῦ ἀνοικοκλείνουν.

Φεύγει καὶ ὁ Ἰάσων τῆς Ἀργοναυτικῆς ἐκστρατείας καὶ γιὰ καράβι ἔχει αὐτός τὴν ἔνδοξη Ἀργώ· ἡ καλὴ του μοῖρα εἶναι ἡ Μήδεια, ἡ ὁποία τὸν βοηθαεῖ σὲ ὄλα καὶ τοῦ δείχνει ἀκόμα πῶς θὰ περάσῃ τὰ δύο βουνὰ ποῦ ἀνοικοκλείνουν—τίς Συμπληγάδες Πέτρες.

Κοντὰ στὰ δύο αὐτὰ παραμῦθια θὰ μποροῦσε κανεὶς ν' ἀριθμῆσῃ καὶ ἄπειρα ἄλλα, ὅπως τὴν Βασίλισσα τῶν γοργόνων, τὴν Καλοκυρά, τὴν Καλὴ Μοῖρα, τῶν ὁποίων τὸ περιεχόμενον τοὺς εἶναι ὀλοκληρωτικὰ παρμένο κατὰ πρῶτον λόγον ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν Μυθολογίαν. Ἐνὸς μάλιστα ἐξ αὐτῶν τὸ τέλος εἶναι πολὺ περιέργον. «Μ' ἐπροσκάλεσανε καὶ μένα — διηγεῖται ἡ γρη῏ παραμυθοῦ — ἀλλὰ δὲν πρόφτασα νὰ πάω καὶ μοῦ δῶσανε ἓνα κόκκαλο καὶ πιπίλαγα, πιπίλαγα, ἀλλὰ δὲν ἔβγαινε τὸ μυαλό καὶ πέσανε τὰ κατωσάγονά μου. Τοῦδῶσα μιὰ καὶ τὸ πέταξα στὰ κεραμῦδια καὶ μητ' ἐγὼ ἤμουναι κεῖ, μήτε σεῖς νὰ τὸ πιστέψετε.»

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

ΑΙ "ΒΑΚΧΑΙ,, ΤΟΥ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

Κατὰ μετάφρασιν δος ΠΑΛΜΥΡΑΣ ΧΟΝΔΡΟΔΗΜΟΥ

ΤΟ ΠΡΩΤΟΒΡΟΧΙ ΚΑΙ Ο ΖΕΥΓΑΣ

Καλῶς την τῆ βροχίτσα μου, καλῶς την τῆ βροχοῦλα·
 Ἔϊνε γιά μένα σήμερα πολὺ μεγάλη σκόλη,
 Γιατ' ἦρθες καί μοῦ δρόσιες χωράφι καί περβόλι
 Καί τίς πεζοῦλες μοῦ πλυνες τοῦ φτωχικοῦ μου κούλα.

Τί ὠμορφα καί τί καλά! Τριγύρω τὰ χαντάκια
 Γεμίσανε, καί τρέχουνε νερά ἀπό τίς ραχοῦλες.
 Οἱ συκαμνιές ξεντόνουνται, θά βγοῦν κ' οἱ βοσκοποῦλες
 Γιά τὰ μαντριά, τί θάβγουνε σέ λίγο χορταράκια.

Καί, σάν βοσκοῦν τὰ πρόβατα στά κορφοβούνια πέρα,
 Ἐγὼ τό χωραφάκι μου μ' ἀγάπη θά τ' ὀργώνω.
 Καί θά ξεχνῶ τὰ βάσανα καί θά ξεχνῶ τὸν πόνο,
 Σάν σελαγάω τὰ βῶδια μου μέ κρύο καί μ' ἀγέρα.

Καί θενά σπείρω μιά χαρά, ἡ παγωνιά πρίν πάρει,
 Γιά νά χαρῆ τοῦ Θεριστῆ στάχια χρυσά ἡ καρδιά μου,
 Λές καί θωρῶ τ' ἀλώνι μου κι' αὐτό τό λιχνισμά μου,
 Κι' ἀκόμη τῆ μυλόπετρα π' ἀλέθει μου τό στάρι.

Καλῶς την τῆ βροχίτσα μου, σ' εὐχαριστῶ, βροχοῦλα,
 Πόσο μεγάλη αἰσθάνομαι τῆ σημερινῆ μου σκόλη.
 Ποῦ ἦρθες καί μοῦ πότισες χωράφι καί περβόλι
 Καί τίς πεζοῦλες μοῦ πλυνες τοῦ φτωχικοῦ μου κούλα.

ΧΡ. ΒΑΣΙΛΑΚΑΚΗΣ

(Εἰς τὰ τεύχη 19 καί 20 τῶν «Νέων Δρόμων» ἐδημοσιεύθη ἡ ἐπί τοῦ ἔργου τούτου τοῦ Εὐριπίδου ἀναλυτικὴ μελέτη τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Φιλαδέλφειως.

Ἡδὴ ἀρχεται ἡ δημοσίευσις τοῦ δράματος κατὰ μετάφρασιν γανομένην ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Παλμύρας Χονδροδήμου.

Ἡ μετάφρασις αὕτη ἀνεγνώσθη τὴν 5ην Νοεμβρίου 1936 εἰς τὴν Γεν. Συνέλευσιν τοῦ Συλλόγου «Εὐριπίδου»)

Πρόσωπα

Διώνυσος	Θεράπων
Χορὸς Βακχῶν	"Ἄγγελος
Τειρεσίας	"Ἔτερος "Ἄγγελος
Κάδμος	"Ἀγαύη
Πενθεὺς	

Διώνυσος

Νά καί ἐφθασα στή χώρα τῶν Θηθῶν, ἐγὼ ὁ Διώνυσος, ὁ γυῖός τοῦ Διὸς καί τῆς Σεμέλης, τῆς κόρης τοῦ Κάδμου, ποῦ μ' ἔφερε σὸ κόσμον ὅταν τῆς ξέσχισα τὸ στήθος ἡ φωτιά τοῦ κεραυνοῦ. Ἄφου μεταμορφώθηκα σὲ κοινὸ θνητό, ἦλθα ἐδῶ στής πηγαις τῆς Δίρκης καί στά νερά τοῦ Ἴσμηνοῦ. Καί βλέπω τὸ μνημεῖο τῆς κεραυνωμένης μητέρας μου κοντὰ σιὰ ἐρείπια τοῦ παλατιοῦ τῆς ποῦ βγάζουν ἀκόμη ζωντανές φλόγες ἀπὸ τῆ φωτιά τοῦ Διὸς. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀθάνατη ἐκδίκησις τῆς Ἡρας στή μητέρα μου.

Ἐὐγνωμονῶ τὸν Κάδμο ποῦ ἔκανε ἄβαστο αὐτὸ τὸ μέρος καί ὤφωσε νὰδ στή κόρη του κι' ἔτσι ἐγὼ τῶρα τὸ σκέπασα δλόγυρα μ' ἀμπέλια γεμάτα δροσερὰ βλαστάρια καί σταφύλια. Ἄφησα τοὺς δλόχρυσους κάμπους τῶν Λυδῶν κι' ἐπέβασα τὴν ἡλιοκαμένη Περσία, τὰ Βάκτρια τσίχη, τῆ χιονισμένη γῆ τῶν Μήδων, τῆ πᾶμπλουτη Ἀραβία κι' δλόκληρη τὴν Μικρὰ Ἀσία ποῦ ἔχει ταις παραλίεσ τῆς γεμάτες πόλεις μὲ ψηλοὺς πύργους, κατοικημένες ἀπὸ Ἕλληνας μαζὶ κι' ἀπὸ βαρβάρους. Κι' ἀφου ἔκαμ ἐδίδαξα τοὺς χοροὺς μου καί ἐγκατέστησα τὰ μυστήρια τῆς δικῆς μου Ἱρησκειας, γιά ν' ἀποδείξω τῆ θεία δύναμι μου σ' ὄλους τοὺς θνητοὺς, μπαίνω τῶρα γιά πρώτη φορὰ σὲ μιά Ἑλληνικὴ πόλι.

Αἱ Θῆβαι εἶναι ἡ πρώτη πόλις τῆς Ἑλλάδος ποῦ θά κάνω ν' ἀντηχήσῃ ἀπ' τίς ἀγριεσ φωνέσ τῶν Βακχιῶν. Θά ταις σκεπάσω μὲ δέρματα ἰλαφιοῦ καί θά δώσω σὸ χέρι τους νὰ κρατοῦν ἄρσο στολισμένο δλόγυρα μὲ κισσό. Ἐδίδαξα τὴν πόλι αὐτὴ γιάτι ἐδῶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητέρας μου, ἔξω ἀπὸ κάθε δικαιοσύνη, ἀρνοῦνται πῶς ὁ Διώνυσος εἶναι γυῖός τοῦ Διὸς. Καί διαδίδουν μὲ κακία πῶς ἡ Σεμέλη ἔγεινε μητέρα ἀπὸ κάποιον θνητό, κι' ἔπειτα μὲ τῆ συμβουλή τοῦ Κάδμου, ἔρριξε τὸ σφάλμα τῆς σὸ Δία κι' ὑποστηρίζουν ἀκόμη πῶς ὁ Θεὸς τὴν ἐθανάτωσε, γιά νὰ τὴν τιμωρήσῃ ποῦ τον ἐσυκοφάντησε. Γι' αὐτὸ τῆς ἀνάγκασα σάν δαιμονισμένες ν' ἀφήσουν τὰ σπῖτια τους καί νὰ μένουν σὰ βουὰ γυτομένες χωρὶς νὰ το θέλουν μὲ τὰ σύμβολα τῆς δικῆς μου Ἱρησκειας. Μαζὺ μ' αὐτέσ κι' ὄλεσ τῆς γυναῖκεσ τῶν Θηθῶν ἔχω ξετρελλάνει, καί τῆς ἔχω κάνει ν' ἀφήσουν τὰ σπῖτια τους καί μὲ τῆς κόρες.

τοῦ Κρόνου νὰ περνοῦν τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύχτας τοὺς μὲς τὰ ἔλατα καὶ ἐπάνα στὶς πέτρες τοῦ βουνοῦ. Πρέπει δλόκληρη ἢ πόλις, θέλει δὲν θέλει, νὰ μυηθῆ στὰ μυστήριά μου.

Πρέπει γὰρ νὰ ὑπερασπισθῶ τὴ τιμὴ τῆς μητέρας μου Σιμέλης ν' ἀποδείξω στοὺς θνητοὺς ὅτι ἀληθινὰ εἶμαι Θεὸς καὶ ἔχω πατέρα τὸν Δία.

Λοιπὸν ὁ Κρόνος παρεχώρησε τὴ βασιλεία καὶ τὸ σκήπτρό του στὸν Πενθέα, τὸν ἐγγονό του. Αὐτὸς ἔχει κηρυχθῆ ἐχθρὸς μου, καὶ ἀρνείται νὰ μου προσφέρῃ σπονδὰς καὶ οὔτε κἂν ἀναφέρει στῆς προσευχάς του τ' ὄνομά μου. Γι' αὐτὸ ἀκοιθῶ καὶ ἐγὼ θὰ δείξω καὶ σ' αὐτὸν καὶ σ' ὄλους τοὺς Θηβαίους πῶς γεννήθηκα Θεός. Κι' ὅταν τακτοποιήσω ἐδῶ ὅπως θέλω τὰ πράγματα καὶ φανερώσω τὴ δύναμί μου, τότε θὰ φύγω καὶ θὰ πάω σ' ἄλλο τόπο νὰ διδάξω τὰ μυστήριά μου. Μὰ ἂν οἱ Θηβαῖοι θελήσουν τῆς Βακχίδος κπ' τὸ βουνὸ μὲ τὰ ὄπλα νὰ διώξουν, τότε θὰ μὲ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἐπὶ κεφαλῆς καὶ θὰ τῆς ὑπερασπίσω. Γι' αὐτὸ τὸ λόγῳ ἔχω μεταμορφωθῆ σὲ ἀπλὸ θνητό.

Καὶ τώρα, ὦ σεῖς γυναῖκες, ποὺ ἀφήσατε τὸ Τμῶλο, αὐτὸ τὸ φρούριο τῆς Λυδίας, γὰρ νὰ σχηματίσετε τὴ πιστὴ συνοδία μου, ἀκόλουθοί μου εἰσεῖς στὰ ταξείδια μου, πάρτε τὰ τύμπανά σας, αὐτὰ ποὺ ἐφέρατε μαζῆ σας ἀπὸ τὴ Φρυγία, αὐτὰ ποὺ ἐφευρέθησαν ἐπίτηδες γιὰ μένα καὶ τὴ σεβαστὴ Ρέα, πάρτετα καὶ πηγαίνετε γύρω στὸ παλάτι τοῦ Πενθέως καὶ ἀρχίστε νὰ τα κτυπᾶτε γιὰ νὰ μαζευθῆ ἐκεῖ ὅλη ἡ πόλις καὶ νὰ ἴδῃ τὸ θέαμα.

Ἐγὼ θὰ τρέξω στοῦ Κιθαιρώνος τῆς πλαγιῆς γιὰ νὰ ἴδῳ τῆς Βακχίδος καὶ νὰ χορέψω μαζῆ τους.

Χ ο ρ ο ς

Μακρὰ πηλὰ ἐγὼ ἀπὸ τῆς Ἀσίας τὴ γῆ καὶ ἀπ' τῆς ἱερῆς κορυφῆς τοῦ Τμῶλου ἀκολουθῶ τὸ Βάκχο γιὰ νὰ τον δοξάσω. Κι' εἶναι γλυκὸς ὁ κόπος ποὺ αἰσθάνομαι γιὰ χάρι του καὶ ἡ κούρασι εὐχάριστη.

(Ἀντιστροφή)

Ποῖδες εἶναι στοὺς δρόμους;

Ποῖδες εἶναι στὰ σπίτια;

Ἄς παραμερίσῃ, καὶ ἄς κρατήσῃ κλειστὸ τὸ στόμα του σὲ ἱερὴ σιγή. Θέλω κατὰ τὰ ἔθιμα τῶν ἱερῶν τελετῶν νὰ τονίσω τὸν ὕμνον τοῦ Διόνυσου.

(Στροφή 6')

Εὐτυχισμένος εἶναι ὅποιος μυημένος στὴ λατρεία τῶν Θεῶν ἀφιερώνει σ' αὐτοὺς τὴ ζωὴ του, καὶ ἀπομονώνεται στὰ βουνὰ γιὰ νὰ τελέσῃ μὲ θεία ἔξαρσι τὰ μυστήρια, καὶ νὰ ἐξαγνίσῃ τὴ ψυχὴ του. Τρισευτυχισμένος ὅποιος, κατὰ τὰ ἔθιμα τῆς μεγάλης μητέρας Κυβέλης, ὀργιάζει καὶ στεφανωμένος μὲ κισσὸ τινάζοντας ἠψηλὰ τὸ θύρσο ὑπηρετεῖ τὸ Διόνυσον.

Ἐμπρός εἰ ὦ Βάκχιδες, ἔμπρός εἰ ὦ Βάκχιδες, ἀκολουθήσατε τὸ Θεὸ Διόνυσον, τοῦ μεγάλου Θεοῦ τὸ παιδί, ἀκολουθήσατε τον ἀπὸ τὰ ὄρη τῆς Φρυγίας στοὺς πλατιοὺς δρόμους τῆς Ἑλλάδος.

Ἀντιστροφή 6'

Ναὶ εἰν' αὐτός, εἰν' αὐτός ποὺ ὅταν ἡ μητέρα του αἰσθάνθηκε τοὺς πόνους τοῦ τοκετοῦ καὶ δέχθηκε τὸ θανατηφόρο κτήρημα τοῦ Διός, γεννήθηκα ἀπὸ τὸ ξεσχισμένο στήθος τῆς. Τότε ὁ γυῖός τοῦ Κρόνου, ὁ Ζεὺς, τὸν ἐπῆρε μαζῆ του καὶ γιὰ νὰ τον κρύψῃ ἀπὸ τὴν Ἥρα τὸν ἔβαλε μέσα στὸ μηρό του καὶ τον ἐστερέωσε

μὲ χρυσὸς καρφίτσες. Ἐπειτα ἀφοῦ ἡ Μοῖρα τὸν ἔκαναν Θεὸ μὲ κέρατα ταύρου, τὸν ἐγέννησε ὁ Ζεὺς γιὰ δεύτηρη φορά καὶ του ἐστόλισε τὸ κεφάλι μὲ ἓνα στέφανον ἀπὸ φεῖδια.

Γι' αὐτὸ ἀπὸ τότε ἡ Μινιάδες ποὺ κρατοῦν θύρσο, τυλίγουν τὰ μαλλιά τους μὲ τέτοιο τρόπο ποῦ νὰ μοιάζουν μὲ φεῖδια.

(Στροφή γ')

ὦ! τῆς Σιμέλης ἐσὺ πατρίδα! ὦ Θῆβαι! Στεφανώσου μὲ κισσὸ, καὶ στολίσου μ' ὀλεπράσινη καὶ ὀλάνθιστη σμιλιά καὶ μὲ κλαδιὰ φρέσκα ἀπὸ ἐλάτικα καὶ ὄρυ, καὶ παραδώσου δλόκληρη στὴ βακχεία. Σκέπασε τὰ παρδαλὰ δέρματα τῶν ἐλαφίων μὲ τοῦφεσ ἀπὸ ἄσπρο μαλλί καὶ γύρω στὰ ψηλὰ καλάμια ποὺ ἡ φύχα τους διατηρεῖ τὴ φωτιὰ ἐξαγνίσου!

Τότε ἡ γῆ δλόκληρη χορεύοντας τοὺς ἱεροὺς χοροὺς θὰ τιμήσῃ τὸν Διόνυσον ποὺ ὁδηγεῖ τοὺς ὄπαδούς του ἐπάνω στὸ βουνό. Ἐκεῖ τώρα οἰστηλατημένες ἀπὸ τὸν Διόνυσον ἔχουν μαζευθεῖ ὅλες ἡ γυναῖκες τῶν Θηβῶν, ἀφήνοντας τὰ σπίτια τους, τῆς σαῖτες καὶ τ' ἀδράχτια.

(Ἀντιστροφή γ')

ὦ! θεία κατοικία τῶν Κουρήτων καὶ τόποι θεῖοι τῆς Κρήτης! Σεῖς ποὺ τὸν Δία γεννήσατε, Μέσα ἐκεῖ στὶς σπηλιές σας ποὺ οἱ Κορύθαντες φοροῦν τὸ κρᾶνη μὲ τὰ τρία λοφία, ἐκεῖ ἀνεκάλυψαν ἐπίτηδες γιὰ μένα αὐτὸ τὸ στρογγυλὸ ὄργανον τὸ σκεπασμένο μὲ τεντωμένο δέσμα, τὸ ἠχηρὸ τύμπανον. Γιὰ τὴ βακχεία ἔνωσαν τὸν ἠχὸ του μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ γλυκοῦ αὐλοῦ τῆς Φρυγίας καὶ τῶσαλαν στὸ μητρικὸ χέρι τῆς Ρέας γιὰ νὰ συνοδεύσῃ τὸ ἄγρια τραγουδι τῶν Βακχίδων. Καὶ οἱ μινόμενοι Σάτυροι τὸ ἐπῆραν ἀπ' τὴ μητέρα τῶν Θεῶν καὶ στὴ παραφορὰ τους τὸ κτυποῦν δυνατὰ γιὰ τὰ δώσουν ζωὴ στὸ χορὸ τῶν Τριετηρίδων καὶ νὰ εὐφραίνεσαι ὁ Διόνυσος.

Ἐ π ῶ δ ὀ ς

Χαρὰ γι' αὐτὸν ὅταν στὰ βουνὰ ἔπειτα ἀπὸ τὸν ἔξαλλο χορὸ πέσῃ κάτω σὲ χάμα ἢ ὅταν ντυμένος μὲ τὸ ἱερὸ δέσμα τοῦ ἐλαφιοῦ τρέχει γοργὰ μὲ τὴν ἀκολουθία του κυνηγώντας τὸν τράγο καὶ ζητώντας τὸ αἷμά του καὶ τὸ ὠμὸ κρέας του γιὰ νὰ γιορτάσῃ στὰ βουνὰ τῆς Λυδίας καὶ τῆς Φρυγίας.

Ἐπὶ κεφαλῆς εἶναι ὁ Διόνυσος ποὺ φωνάζει, εὐοῖ! Καὶ τρέχει ἀπ' τὴ γῆ γάλα καὶ κρασί καὶ ἀπὸ τῆς μέλισσας τρέχει νέκταρ. Καὶ ὁ καπνὸς μυρίζει σὰν λιθάνι Συρίας.

Ὁ Βάκχος ὁ ἴδιος κρατώντας στὸ χέρι πυρρὸ ποῦ πετᾷ φλόγες ἀπὸ ρετσίνοι, πηδᾷ, ἐρεθίζει μὲ τῆς φωνῆς του τὸν τρελλὸ χορὸ καὶ ἀφήνει τὰ ξανθὰ μαλλιά του νὰ τα πέρνει ὁ ἀνεμὸς, ἐν ὧ φωνάζει ἀλαλάζοντας «Ἐμπρός εἰ Βακχίδες! Ἐμπρός εἰ! πλοῦσια σὰν τῆς χρυσοφόρες πηγῆς τοῦ Τμῶλου, τραγουδήσατε τὸ Διόνυσον, κτυπώντας τὰ βροντερὰ τύμπανα. Εὐοῖ! Γιορτάσατε τὴ θεία παραφορὰ μὲ τοὺς φρυγικοὺς σκοποὺς καὶ ἡ φωνῆς σας ἄς σμιλοῦν μὲ τὸν γλυκὸν αὐλὸ, τὸν ἱερὸ ποῦ ἱερὴ πνοὴ ἐμψύσῃ στὴ ξώφρενη πορεία.

Στὰ βουνὰ! Στὰ βουνὰ!

Τότε ἐλαφρὴ καὶ χαρούμενη σὰν τὸ μικρὸ πῶλο ποὺ ἀκολουθεῖ τὴν μητέρα του στοὺς ἀγρούς, τρέχει ἡ Βακχίς μὲ τρελλὰ πηδημάτα καὶ ζωηροὺς σκιρτισμούς.

Τειρεσίας

Ποιός είν' ἐκεῖ στή πόλη;

Ἐνας ἀπὸ τοὺς φρουροὺς ἄς εἰδοποιήσῃ τὸν Κάδμο, τὸ γυιὸ τοῦ Ἀγήνορος, ποῦ ἦλθε ἀπὸ τῆ Σιδῶνα κι' ἔκτισε ἐ'ὼ τὰς Θήβας μὲ τοὺς ἴφηνους πύργους, πῶς ἐφθασα. Ἄς του πεῖ πῶς τὸν ζητεῖ ὁ Τειρεσίας καὶ θὰ καταλάβῃ γιατί ἦλθα. Ξέρει αὐτὸς τί ἔχουμε συμφωνήσει νὰ κάνουμε ἐγὼ ὁ γέρος κι' αὐτὸς ποῦ εἶναι πειθ γέρος ἀπὸ μένα. Θ' ἀνάψουμε πυρσοὺς, θὰ ντυθοῦμε μὲ δέρμα ἐλαφιοῦ καὶ μὲ στεφάνια ἀπ' ὀλοπράσινο κισσὸ θὰ στολίσουμε τὰ κεφάλια μας.

Κάδμος

Ὡ! πολυαγαπημένε, μέσ' ἀπ' τὸ παλάτι γνώρισα τῆ φωνή σου καὶ τὰ σοφὰ τὰ λόγια σου καὶ ἴδμαι ἦλθα ἕτοιμος καὶ μ' ὄλα τοῦ Θεοῦ τὰ σύμβολα ντυμένος. Γιατί ἀλήθεια πρέπει νὰ τιμήσουμε τὸ Διόνυσο, τὸ γυιὸ τῆς κόρης μου, ποῦ μὲ Θεοῦ δύναμι σταὺς θνητοὺς παρουσιάσθη καὶ νὰ διαδόσουμε ὅσο μπορούμε τῆ λατρία του.

Ποῦ πρέπει νὰ πάμε; ποῦ θὰ σύρουμε τὸ χορὸ σείοντας τὸ ἄσπρο μας κεφάλι; ὉΣήγησέ με ἐσὺ ποῦ σοφὸς εἶσαι ἀπ' τὰ χρόνια. Ἐγὼ δὲν θὰ κουραοθῶ καὶ θὰ κτυπῶ τῆ γῆ μὲ τὸ θύρσο μου νύχτα καὶ ἡμέρα. Ἄς ξεχάσουμε κι' οἱ δυὸ γλυκὰ πῶς εἴμαστε γέροι.

Τειρεσίας

Αἰσθάνεσαι λοιπὸν καὶ σὺ τὰ ἴδια; κι' ἐγὼ μὲ νεανικὴ ὁρμὴ τὸ χορὸ θ' ἀρχίσω.

Κάδμος

Λοιπὸν μὲ ἄρμα ἐπάνω στὸ βουνὸ θὰ πάμε;

Τειρεσίας

Μὰ ὄχι! Δὲν μπορούμε τὸ Θεὸ μὲ τέτοιο τρόπο νὰ τιμήσουμε.

Κάδμος

Ἄφησε ἐγὼ ὁ γέρος νὰ ὀδηγήσω τὰ δικά σου τὰ γεράματα.

Τειρεσίας

Θὰ ἴδῃς ὁ Θεὸς πῶσο ξεκούραστα ἐπάνω στὸ βουνὸ θὰ μας ἀνεβάσῃ.

Κάδμος

Καὶ θάμαστε οἱ δυὸ μας μόνο ἀπ' ὄλη τῆ πόλι ποῦ θὰ χορέψουμε τοῦ Βάκχου τοὺς χορούς;

Τειρεσίας

Μὰ μόνο ἐμεῖς σωστῆ τῆ σκέψι ἔχουμε, οἱ ἄλλοι ὄλοι σκέπτοντ' ἄσχημα.

Κάδμος

Πάρε τὸ χέρι μου, ἔχουμε δρόμο μακρὸ νὰ κάνουμε.

Τειρεσίας

Νὰ τὸ δικό μου, κράτατο καλά κι' ἀκούμπησε τὸ σῶμά σου ἐπάνω μου.

Κάδμος

Τοὺς Θεοὺς ἐγὼ ποτὲ δὲν περιφρόνησα. Θνητὸς δὲν εἶμαι;

Τειρεσίας

Γιὰ τοὺς Θεοὺς μας καὶ τὰ ἱερὰ δὲν χωρεῖ καμμιά ἀπολύτως συζήτηση. Ὅτι ἔχουμε ὁρῆ ἀπ' τοὺς γονεῖς μας, ποῦ κι' αὐτοὶ ἀπ' τοὺς χρόνους τοὺς παλινοὺς ἔχουν διατηρήσει, εἶναι ἱερό καὶ δὲν θὰ μπορέσῃ ποτὲ νὰ το σβύσῃ οὔτε ἡ λογικὴ, οὔτε ἡ σοφία. Μήπως θὰ πλὴν πῶς εἶναι ντροπὴ τῶρα στὰ γηρατεῖά μου νὰ σύρω τὸ χορὸ μὲ στεφανωμένο ἀπὸ κισσὸ κεφάλι; Μὰ ὁ Θεὸς δὲν ἔκανε καμμιά ἀπολύτως διάκρισι, ὅσο τὸ νέο, τόσο καὶ τὸ γέρο θέλει δικό του. Ζητᾶ νὰ τὸν τιμοῦν ὄλοι κι' ὄχι μερικοὶ.

Κάδμος

Ἄφοῦ ἐσὺ, Τειρεσία, δὲν μπορείς νὰ ἴδῃς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ἄφησε νὰ σου λέω ἐγὼ ὄλα ὅσα γίνονται.

Νὰ τῶρα στὸ παλάτι ὁ Πενθεὺς ἀηγαίνει τρέχοντας. Ναὶ ὁ Πενθεὺς, ὁ γυιὸς τοῦ Ἐχίλονος, ποῦ ἔχει τὸ βασίλειο κι' ὄλη τῆ δύναμι τῆς χώρας μας στὰ χέρια του. Πῶς ἴμοιάζει ταραγμένος! Στάσου, τί κακὸ νέο ἔχει τάχα νὰ μας πῇ;

Πενθεὺς

Ἐλεῖπα ἀπ' τῆ χώρα μας καὶ μόλις ἐφθασα μαθαίνω πῶς μιὰ ἀλλόκοτη συμφορὰ ἐκτύπησε τῆ πόλι μας. Ἡ γυναῖκὲς μας ἄφησαν ὄλες τὰ σπῆτια τους. Λένε τάχα πῶς τῆς ἔπιασε μανία, ἀνέβηκαν στὰ βουνὰ καὶ τριγυρίζουν στὰ πυκνὰ δάση δοξάζοντας μὲ ἱεροὺς χορούς ἕνα καινούριο Θεὸ, τὸ Διόνυσο. Στάμνει γεμάτες κρασί εἶναι σκορπισμένες παντοῦ γύρω, κι' αὐτὲς ἀφήνοντας τὸ χορὸ ξεφεύγουν λίγες—λίγες ἀπ' ἐδῶ κι' ἀπ' ἐκεῖ μέσθ στὴν ἐρημιὰ, γιὰ νὰ δοιοῦν στοὺς ἄνδρες καὶ τὸν ὕκνο τους νὰ γλυκάνουν, νομίζοντας πῶς σὺν τῆς Μανάδες κι' αὐτὲς κάνουν ἔτσι μιὰ ἱερὴ πράξι. Μὰ προτιμοῦν τὴν Ἀφροδίτη ἀπὸ τὸν Βάκχο.

Ὅσοις κατώρθωσα νὰ συλλάβω τὰς ἔχω ἔλυσόδετες πετάξει σταῖς φυλακὲς. Τίς ἄλλες ποῦ μοῦ ξέφυγαν θὰ τῆς κυνηγήσω ἐπάνω στὸ βουνὸ, καὶ τὴν Ἰνώ, καὶ τὴν Ἀγαυὴ ἀκόμη τῆ μητέρα μου, κι' ἐκείνη ποῦ ἐγέννησε τὸν Ἀκταίωνα, τὴν Ἀντινόη. Κι' ἔταν τῆς πιάσω θὰ τοὺς περάσω κλειδαριὲς καὶ σίδερα, κι' ἀμέσως τὸν ὀλοτρο τῆς βακχεϊὰς τους θὰ κατευνάσω. Λένε πῶς τῶρα ἐφθασε ἕνας ξένος ἀπ' τῆ Λυδία ποῦ ξέρει νὰ μαγεύῃ μὲ τὴν ὁμορφιά του. Ἐχει ξανθὲς μποῦκλες τὰ μυρωμένα του μαλλιά, μάτια γεμάτα ἔρωτα, σὺν τὸ κρασί λένε πῶς εἶν' ὄλοκα, καὶ ἡμέρα—νύχτα σμίγει μὲ τῆς κόρες σὲ χαρὲς γιὰ νὰ τους μάθῃ ὅπως λέει, τίς τελετὲς καὶ τὰ μυστήρια τοῦ Βάκχου.

Ἄχ! ἂν τον πιάσω, δὲν θὰ μπορέσῃ ἄλλοτε τὸ χῶμα μὲ τὸ θύρσο νὰ κτυπᾶ. οὔτε τὸ κεφάλι του μὲ τίς ξανθὲς μποῦκλες σὺν κοπέλα νὰ τινάζῃ.

Ἄμέσως θὰ τοῦ το κόψω.

Διδάσκει πῶς εἶναι ὁ Θεὸς Διόνυσος καὶ λέει πῶς ἦταν ραμμένος στοῦ Διὸς τὸ μηρό, ἐνῶ πειὰ ξέρουμε καλά, πῶς τὸ παιδί αὐτὸ ἐκάη στὰ σπλάγχνα τῆς μητέρας του μαζί μ' ἐκείνη ἔταν τὴν ἐκτύπησε ὁ κεραυνὸς τοῦ Διὸς γιὰ νὰ τὴν τιμωρήσῃ ποῦ διέδιδε πῶς εἶχε τὸ παιδί ἀπὸ τὸν ἕναχο ἔρωτα μαζί του.

Δὲν τοῦ ἀξίζει λοιπὸν ὅποιος καὶ νάναί γιὰ τὰ ψέματα καὶ τὰ βέβηλα λόγια του, νὰ πεθάνῃ τῶρ' ἀμέσως στή κρεμάλα;

Ἄλλὰ τί βλέπω; ἄλλο θαῦμα κάλλι τὸ Μάντι μας, τὸ Γερο-Τειρεσία, τυλιγμένο μ' ἐλαφιοῦ δέρμα καὶ τῆς μητέρας τῆς δικῆς μου τὸν πατέρα νὰ βακχεύῃ.—μ' ἀναμμένο θύρσο—εἶναι γιὰ γέλοιο. Ἐπειτ' ἀπ' ὄλ' αὐτὰ ἀρνασθῆναι πῶς τὰ γηρατεῖα ἔχουν μυαλὸ ἰσορροπημένο.

Πέταξε λοιπὸν τὸν κισσὸ ἀπ' τὸ κεφάλι κι' ἐλευθέρωσε τὸ τρεμουλιαστὸ σου χέρι ἀπ' τὸ θύρσο, ἐσὺ τῆς μητέρας μου πατέρα!

Ἐσὺ, Τειρεσία, γιὰ δὴ αὐτὰ τὸν ἔχεις νουθετήσῃ; Φροντίζεις βλέπω νὰ φέρῃς ἐδῶ στοὺς θνητοὺς νὰς Θεὸ γιὰ νὰ μας κἀνῃς νὰ πληρώνομε ἀκριβῶς ἐπειτα τὶς νέες συμφορές μας ποὺ θὰ προφητεύῃς ἀπὸ τὰ σημάδια τῆς φωτιᾶς κι' ἀπ' τὸ πάταγμα τῶν πουλιῶν; Ἄν δὲν σεβόμουν ἐγὼ τὴν τὴν δόλοιο κεφάλι σου, θὰ σ' ἐριχνα σταίς φυλακὲς δεμένο μαζί με τῆς Βακχίδες, γιὰ τῆς πονηρῆς γιορτῆς ποὺ θέλεις νὰ μας φέρῃς.

Ὅταν ἡ γυναίκα μεθύσῃ ἀπ' τὰ κρασί στὸ γλέντι τῆς δὲν ἔχει καμμιά λογικὴ καὶ παραδίδει τὸ σῶμά της σ' ἀτέλειωτα ὄργια.

Χορὸς

Ἔνε, δὲν σέβασαι τοὺς Θεοὺς, καὶ δὲ φοβάσαι τὸν Κάδμο ποὺ σ' ἐσκεῖρε στὴ γῆ σὰν στάχυν; Παιδί τοῦ Ἐχίονος ἐσὺ, γιὰ τὸ γένος σου ἔτσι ντροπιάζεις;

Τειρεσίας

Ὅταν ἕνας σοφὸς ἀνδρᾶς πάρῃ τὸν λόγο γιὰ νὰ ὑπερασπισθῇ ἕνα δίκαιο πρᾶγμα δὲν εἶναι δύσκολο νὰ γείνη εὐγλωττος.

Ἐσὺ ἀντιθέτως ἔχεις εὐγλωττία, ἀλλὰ τὰ λόγια σου δὲν ἔχουν φρόνησι. Καὶ ὁ δυνατὸς ποὺ ἔχει θράσος καὶ εὐγλωττία μαζί χωρὶς νὰ ἔχῃ καὶ φρόνησι, γίνεται κακὸς πολίτης. Αὐτὸς ὁ καινούριος Θεὸς ποὺ τὸν περιγελάς, δὲν βρίσκω λόγια ἀρκετὰ γιὰ νὰ σου παραστήσω πόσο μεγάλος θὰ γείνη στὴν Ἑλλάδα.

Μάθε, νέε μου, πῶς δύο εἶναι τὰ μεγαλύτερα ἀγαθὰ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους:

Τὸ πρῶτο εἶναι ἡ θεὰ Δήμητρα, ἡ Γῆ. Δὲς τῆς ἐξὺ ὅποιο ὄνομα σ' ἀρέσει, αὐτὴ τρέφει ὅλο τὸν κόσμον με σιτάρι καὶ ξερούς καρπούς. Τὸ δεύτερο εἶναι τῆς Σεμέλης ὁ γυιὸς, αὐτὸς ποὺ ἀνεκάλυψε νὰ δαμάσῃ τὸ χυμὸ τοῦ σταφυλίου γιὰ νὰ γλυκαίνη τοὺς θνητοὺς ἀπ' τὶς βαθεῖες ταις λύπες τους. Δὲν ὑπάρχει ἄλλο φάρμακο ἀπ' τὸ κρασί ποὺ νὰ κἀνῃ τὸν ἀνθρώπον νὰ ξεχνᾷ τὰ θάσανα τῆς ἡμέρας καὶ νὰ του δίνῃ ὕπνον γλυκὸ γιὰ νὰ τὸν ξεκουράσῃ. Καὶ τοὺς Θεοὺς κερνάει ἀκόμη με κρασί κι' αὐτοὶ σκορπιίζουν ἐδῶ κάτω στὴ γῆ τ' ἀγαθὰ τους.

Καὶ γιὰ τὴν τῶρα ἐσὺ ποὺ ἀκοὺς πῶς ὁ Ζεὺς τὸν ἐστερέωσε με χρυσὲς καρφίτσες στὸ μηρό του ἴ μ' ἀκούσε, νέε μου, καὶ θὰ μάθῃς ἀπὸ μὲνα τί ἀκριβῶς ἔχει γείνει.

Ὅταν ἀρπάξῃ ὁ Ζεὺς τὸ θρέφος γιὰ νὰ το σώσῃ ἀπὸ τὴν φωτιὰ τοῦ κεραυνοῦ, καὶ το ἐπῆρε ψηλά στὸν Ὀλυμπο μαζί του, ἡ Ἥρα εὐθύς στοχάσθηκε νὰ το διώξῃ ἀπ' τὸν Οὐρανό. Μὰ ὁ Ζεὺς ποὺ εἶναι παιδὸς πονηρός, ἀμέσως ἐμηχανεύθη νὰ πλάσῃ ἕνα ψεύτικο Βάκχο. Ἐπῆρε λοιπὸν λίγο αἰθέρα ἀπ' αὐτὸν ποὺ περικυκλώνει τὴν γῆ μας, ἔκανε ἕνα καινούριο Διόνυσον καὶ τὸν παρέδωσε ἀμέσως στὴν Ἥρα γιὰ ὄμηρον.

Αὐτὸ ἀκούστηκε ἀπὸ ψηλά κι' οἱ ἀνθρώποι με τὰ χρόνια ἐπλασαν τὸ παραμῦθι γιὰ τὸ μηρό τοῦ Διὸς μπερδεύοντας τὴν ἔννοια ἀπ' τὴ λέξι «ὄμηρος» ποὺ ἀκούστηκε.

Μὰ εἶναι καὶ μάντις ὁ Θεὸς αὐτὸς γιὰ τὴν βακχικὴ παραφορά κι' ὁ παροξυσμὸς τῆς μανίας ἔχουν μεγάλη μαντικὴ δύναμι. Πράγματι δταν ὁ Θεὸς αὐτὸς κυριεύσῃ τὸ σῶμά μας μέσα στὸ μεθύσι δίνει τῇ δύναμι στὸ πνευμά μας νὰ προφητεύῃ τὸ μέλλον. Πολὺ συχνὰ ἔχει καὶ τοῦ Ἄρη τὴ δύναμι. Συμβαίνει κάποτε ὀλοκλήρος στρατὸς ὀπλισμένος καὶ παρατεταγμένος στὴ γραμμὴ γιὰ μάχη, πρὶν ἀκόμη σηκώσῃ τὴ λόγχη του, νὰ κυριευθῇ ἀπὸ πανικὸ καὶ νὰ διασκορπισθῇ! Ἔ! εἶναι πάλι ὁ Διόνυσος ποὺ ἔκανε τοὺς στρατιώτας νὰ χάσουν τὸ λογικὸ τους.

Μπορεῖ ἀκόμη νὰ τὸν ἰδῆς καὶ στοὺς βράχους τῶν Δελφῶν νὰ πηδᾷ τὰ δύσκοφα ψηλά βουνά, σείοντας στὸν ἀέρα τὸ βακχικὸ κλάδο! Καὶ παντοῦ σ' ὄλη τὴν Ἑλλάδα θὰ δειξῇ τὴν δύναμιν του.

Πιστεφῆ με, Πενθέα. Μὴ νομίζῃς πῶς μόνο με τῇ δία μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐπιβληθῇ σ' αὐτὸν τὸν κόσμον, κι' ἂν ἔχεις αὐτὴ τὴ γνώμη, δὲν εἶναι σωστὴ κι' ἀλλὰξέ τὴν.

Δέξου τὸ Θεὸ ποὺ ἦλθε στὴ χῶρά μας, πρόσφερέ του σπονδές, δάκρυα καὶ στεφάνωσε τὸ κεφάλι σου με κισσὸ Δὲν εἶναι ὁ Διόνυσος ποὺ ἀναγκάζει τῆς γυναικὲς νὰ δίνονται ἀκράτητες στὸν Ἔρωτα. Πάντα ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴ φύσιν τὸ πότε θὰ σταματήσουν ἡ ὁρμὲς τοῦ καθενὸς ἢ τὸ πότε καὶ θὰ σωφρονισθῇ κανεὶς γιὰ τὸ κάθε ζήτημα. Πρόσεξε αὐτὸ ποὺ θὰ σου πῶ. Ὅταν μιὰ γυναίκα εἶναι ἀγνή οὔτε τὰ Βακχικὰ ὄργια θὰ μπορέσουν ποτε νὰ τὴν διαφθείρουν!

Βλέπεις πῶς χαίρεσαι δταν στῆς πύλες τοῦ παλατιοῦ σου εἶναι μαζεμένο τὸ πλῆθος κι' ἡ πόλις ὀλοκλήρη τιμᾷ τὸ ὄνομά σου; Κι' ὁ Θεὸς τὸ ἴδιο χαίρεται δταν τὸν δοξάζουν.

Ἐγὼ κι' ὁ Κάδμος ποὺ μας κοροϊδεύεις θὰ στεφανωθῶμε με κισσὸ καὶ θὰ χορέψουμε. Ναὶ ἂν κι' οἱ δύο εἴμαστε γέροι θὰ χορέψουμε. Δὲν θὰ με πείσης, ποτέ, νὰ στήσω πόλεμον με τὸ Θεὸ. Ἐσὺ, νέε μου, ἔχεις τρελλαθεῖ ἐντελῶς καὶ οὔτε κἀν λέγσαι νὰ πάρῃς φάρμακα γιὰ τὴν ἀρρώστειά σου.

Χορὸς

Γέροντα, τὰ λόγια σου δὲν ντροπιάζουν τὸ Φοῖβο καὶ κανεὶς πολὺ φρόνημα τὸ Βάκχο, τὸν παντοδύναμον Θεὸ, νὰ τιμᾷς.

Κάδμος

Παιδί μου, ὁ Τειρεσίας πολὺ καλὸς συμβουλὲς σοῦδωσε. Ἔλα μαζί με καὶ μὴ παραβαίνῃς τοὺς νόμους τῶν Θεῶν. Τώρα παραλογίζεσαι. Σκέψου, κι' ἂν ἀκόμη ὁ Βάκχος δὲν εἶναι Θεὸς, ὅπως ἐσὺ πιστεύεις, τί ἔχεις νὰ χάσης λέγε καὶ σὺ αὐτὸ τὸ καλὸ ψέμμα, πῶς τάχα γεννήθηκε ἀπ' τὴ Σεμέλη, ἀφ' οὗ ἔτσι θὰ τιμηθῶμε κι' ἡμεῖς καὶ ὄλη ἡ γεννήμας.

Μὰ δὲν θυμάσαι τὴν ἀθλία τόχη τοῦ Ἀκταίωνα ποὺ ζωντανὸν τὸν ἐσπάρξαν οἱ σκύλλοι, ποῦχε ὁ ἴδιος θρέψει, μόνο ἐπειδὴ καυχῆθη πῶς εἶναι παιδὸς ἐπιδέξιου ἀπ' τὴ θεὰ Ἀρτέμιδα στὸ κυνήγι; Γιὰ νὰ μὴ πάθῃς κανένα κακὸ καὶ σὺ, ἔλα νὰ σου φορέσω στεφάνιν ἀπὸ κισσὸ στὸ κεφάλι καὶ νὰ τιμήσῃς μαζί με τὸ Θεὸ.

Πενθέας

Μὴ μ' ἐγγίζῃς! Πήγαινε ἐσὺ στὰ ὄργια καὶ μὴ θέλεις νὰ μοιράσῃς μαζί με τὴν τρέλλα σου. Ἐξέρω ἐγὼ με τί τρόπο θὰ τιμωρῶσῃ αὐτὸν ποὺ σου ἐσήκωσε τὸ μυαλὸ με τέτοιες ἀνοησίες. Ἄς τρέξῃ κάποιος γρήγορα στὸ σπιτί τοῦ Τειρεσία, ἐκεῖ ποὺ ἐξετάζει τοὺς ὀλωνοὺς, κι' ἄς τὸ κάνει ὄλα ἀνω κάτω. Με λουστοὺς καὶ με μοχλοὺς ἄς τα κρεμίσῃ ὄλα, πέτρα πρὸς πέτρα. Ἄς πετάξῃ τὰ στέφανά του στὸν τρέλλο ἀνεμοστρόβυλο. Εἶναι ἡ μόνη τιμωρία ποὺ θὰ του στιχίσῃ. Καὶ μερικοὶ ἄλλοι, πηγαίνετε στὴ πόλι καὶ ψάξτε νὰ ἔρῃτε τὸν ξένο με τὸ κοριτσιότικο πρόσωπο, αὐτὸν ποὺ ἔφερε νέες κακὲς συνήθειες στῆς γυναικὲς μας, καὶ ποὺ διέφθειρε τὸν ἱερὸ γάμον. Κι' δταν τὸν συλλάβετε, νὰ μοῦ τὸν φέρετε ἐδῶ δεμένο γιὰ νὰ τὸν κἀνω με τὸ θάνατον νὰ πληρώσῃ τὸ κρίμα του.

(Εἰς τὸ προσεχὲς ἢ συνέχεια ὡς καὶ περίληψιν τοῦ ἀνωτέρου κειμένου)

Σ Τ Ρ Ο Φ Ε Σ

I

“Όσο πού δέν έπρόσμενα τό σπόρο μου νά σπειρω
ήρθες και μέ έπλάκωσες μαυρίλα μου τριγύρω.
“Ηρθες και μου έσάρωσες τή ζήση πριν άνθιση
πρωτοϋ έρθει ή μάμμα μου γλυκά νά μέ φιλήση.
“Όσο πού δέν έπρόσμενα νά πέσω σέ κλινάρι
ήρθες και μέ έφίλησες ό χάρος πριν μέ πάρει.
“Ηρθες και μου έσάρωσες τής άνοιξης μου φύλλο
τοϋ φθινοπώρου φύσημα, καρδιάς άνατριχίλα.

II

“Όσο πού δέν έπρόσμενα χωρίς καραβοκύρη
νά μέ πάρη ή θάλασσα στόν τάφο νά μέ γύρη.
“Ηρθες και μου έσάρωσες κακέ περιβολάρι
τοϋς άνθοϋς τών βλασταριών και τής γης τό χορτάρι.
“Όσο πού δέν έπρόσμενα φιλιό νά δώσω χίλια
τόσα μου έφυτρώσανε στό μνημα χαμομήλια.
“Ηρθες και μου έσάρωσες τό λόγο και τή ρήμα
μέ άφησες χωρίς χορδές και βουβό εις τό μνημα.

III

“Όσο πού δέν έπρόσμενα έρωτικό μεθύσι
ήρθε ή καρδούλα σου μέ μύρο νά γιομίση.
“Ηρθες και μου έσάρωσες τής φαντασίας ψέμα
έγραψα, έσβισα στροφές, άράδες μέσ’ τό αίμα.
“Όσο πού δέν έπρόσμενα νά πιώ ποτήρια άδεια
τά μέ φαρμάκι πρότερα γεμάτα τά ρημάδια
“Ηρθες και μου έσάρωσες νεανικά τά χρόνια
πρωτοϋ άσπρίσουν τά μαλλιά βαροϋνε εις τά χρόνια.

IV

“Όσο πού δέν έπρόσμενα έσέ νά κάνω ταίρι
ήρθ’ ό χάρος και βύθισε μέ λύσα τό μαχαίρι.
“Ηλθε και μέ έσάρωσε μέ πήγε πέρα κάτω
μέ πότισε δενδρογαλιάς φαρμάκι τοϋ θανάτου.
“Όσο πού δέν έπρόσμενα νά μου γεννοϋν κομμάτια
τής καρδιάς μου τά δνειρα, τά δυό γλυκά σου μάτια
“Ηρθε και μου έσάρωσε τοϋ φιλαχτοϋ εικόνα
και τοϋς άνθοϋς τής λεμονιάς έβαλε για κορώνα.

V

“Όσο πού δέν έπρόσμενα νά μου κοπή τό νημα
νά σωπάσουν τά πουλιά ν’ άκοϋς άπ’ όλους «κρίμα».
“Ηρθε και μέ έσάρωσε, μέ μανία έχύθη
άταχτος, άβάσταχτος στά άδύνατά μου στήθη.
“Όσο πού δέν έπρόσμενα νά χάσ’ όλα τά χάδια
στοϋ Χάροντα τά σωθικά, ρημάδια και σκοτάδια.
“Ηρθε και μέ έσάρωσε μέ έβαλε στό άτι
μέ έριξε στής κόλασης τό μαύρο του παλάτι.

VI

“Όσο πού δέν έπρόσμενα ν’ άνάψουν άγιοκέρια
τοϋ καντηλιοϋ άναλαμπές τά ίδια σου τά χέρια,
“Ηρθε και μου έσάρωσε πετράδια και κοράλλια
μ’ έστειλε σέ ξερόβραχα σέ ξένα άκρογιάλια.
“Όσο πού δέν έπρόσμενα νά μέ ποτίση ξίδι
και νά μέ πάρη γρήγορα στό μακρυνό ταξίδι.
“Ηρθε και μου έσάρωσε τής ζήσης τήν άνάσα
έκοψε και πριόνισε, μου έφτιασε τήν κάσα.

(Άπό τήν άνέκδοτη συλλογή μου «Άγαμοστρόβολοι»)

NEMOS ANEMHS

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

(Κατὰ τὰς παραδόσεις τοῦ κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ Γ. ΣΤΡΕΪΤ, δικηγόρου, Καθηγητοῦ εἰς τὴν Σχολὴν Βιομηχανικῶν Σπουδῶν.)

Ἐφοῦ ἤδη, διεξήλθον τὰς κυριώτερας συμβάσεις τοῦ εἰδικοῦ μέρους τοῦ Ἐνοχικοῦ Δικαίου ἐπιθυμῶ νὰ κάμω ἰδιαιτέρον λόγον ἐφ' ἑνὸς τμημάτος τοῦ Ἐνοχ. Δικαίου ὅπερ πραγματεύεται περὶ τοῦ **χρήματος**, τῶν λειτουργιῶν καὶ τῆς καθόλου σημασίας αὐτοῦ ἐν τῇ συγχρόνῳ οἰκονομίᾳ.

Ἡ παράλειψίς μου αὕτη ἦτο σκόπιμος, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δυνηθῆ νὰ ἐμιλήσω ἐν ἐκτάσει καὶ ἰδιαιτέρως περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου.

Εἰς ἄλλα μαθήματα ἀνέπτυξα τὴν ἐννοίαν τῆς παροχῆς ὡς ἀποτελούσης τὸ περιεχόμενον τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ὀφειλέτου. Συνήθως ὁμοίως ἢ παροχὴ συνίσταται εἰς χρῆμα. Σκόπιμον ὅθεν νὰ ἐξετασθῇ τούτο μετὰ προσοχῆς.

Τὸ χρῆμα δύναται νὰ ὀρισθῇ ὡς **γενικὸν μέτρον τῶν ἀγαθῶν καὶ γενικῶν μέσον ἐξοφλήσεως τῶν ὑποχρεώσεων**. Ἐννοεῖται ὅτι ὑπὸ τὸν ὄρον «χρῆμα» ἐννοοῦμεν ἐπίσης καὶ τὸ νόμισμα. (1)

1. Ὑπὸ τὴν πρώτην ἐννοίαν τοῦ **γενικοῦ μέτρον τῶν ἀγαθῶν**, τὸ χρῆμα ἐκτελεῖ ὑπηρεσίαν σπουδαιωτάτην ἀρκεῖ μόνον ν' ἀναλογισθῇ κανεὶς τὴν τεραστίαν ποικιλίαν τῶν ἀγαθῶν τόσον κατὰ ποιότητα ὅσον κατὰ ποσότητα. Εἰς τὸν κυκεῶνα τούτου, τὸ χρῆμα ἐκτελεῖ λειτουργίαν προσεγγίζουσαν τὰ ὅρια τοῦ θαύματος. ἐφ' ὅσον κατορθώνει νὰ ἐκφράζῃ εἰς παράγοντα μόνιμον καὶ σταθερὸν τὴν ἀξίαν τῶν ποικίλων ποιότητων καὶ ποσοτήτων τῶν ἀγαθῶν.

Ἡ ὕλη ἐκ τῆς ὁποίας κατασκευάζεται τὸ χρῆμα δὲν ἐνδιαφέρει. Ἄρκει νὰ ἐπέλθῃ συμφωνία κατ' ἀκολουθίαν τῆς ὁποίας ν' ἀναγνωρίζεται τούτο ὡς κοινὸν μέσον ἀνταλλαγῆς. Οὕτω εἰς παλαιότερας ἐποχὰς ὡς χρῆμα ἦτο ὁ ὄκος πρὸς δὲν ἐμετράτο ἢ ἀξία τῶν ἀγαθῶν (ἐντεῦθεν ἢ παροιμιακῇ ἐκφρασί τῶν προγόνων ἡμῶν, διὰ τὸν λαβόντα χρῆματα ἵνα ἀποσιωπήσῃ γεγονός τι, τὸν ὀρωροδοκηθέντα δηλονότι, «θοὸν ἐπὶ γλώττιαν φέρει»).

Σήμερον ἀκόμη παρὰ τοῖς ἀγροίσι λαοῖς, παρατηροῦμεν ὡς κοινὸν ἀνταλλακτικὸν μέσον βαλίνους χάνδρας ἢ καθρέπτας. Ἐπιστημονικῶς, δὲν ὑπάρχει λόγος κωλύων νὰ μὴ ἀναγνωρίσωμεν ταῦτα ὡς «χρῆμα.»

Πάντως, ἐνωρὶς αἱ ἐξαιρετικαὶ ἰδιότητες τοῦ χρυσοῦ, ἀνεγνωρίσθησαν καὶ ἐπεβλήθησαν ὡς ἐνδεικνυόμεναι διὰ τὸ πλεόν πρόσρορον μέσον πρὸς νομισματοποιήσιν.

Οὕτω ὁ χρυσοὺς ἀποτελεῖ σήμερον τὴν βάση τῶν νομισματικῶν συστημάτων τῆς ὑψηλοῦ, τὸ δὲ νομισματικὸν σύστημα ὅπερ ἔχει ὡς βάση τὸν χρυσόν, ἀποκαλοῦμεν «κανόνα χρυσοῦ». (2)

Καίτοι τούτο ἀνήκει εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς Πολ. Οἰκονομίας, δύναται ἐν παρόδῳ νὰ ἀναφέρω, ὅτι κυρίως αἱ ἀκόλουθοι εἶναι αἱ ἰδιότητες τοῦ χρυσοῦ, ὧν ἕνεκα εἰσῆχθη οὗτος παγκοσμίως εἰς τὰ νομισματικὰ συστήματα.

(1) Ch. Gide, Cours d'Économie Politique 1930 Tom. σελ. 426.

(2) Zwiedineck—Südenhörst, Allgemeine Volkswirtschaftslehre 1932, σελ. 128.

α) Τὸ περιορισμένον τῆς παραγωγῆς αὐτοῦ

β) Τὸ ἀζημίως διαιρετόν. Δηλ. τὰ 10 τεμάχια μιᾶς χρυσοῦς ράβδου, ἔχουν τὴν αὐτὴν ἀξίαν, ἢ καὶ ἡ ράβδος, ἕκαστον δὲ ἐξ αὐτῶν, ἔχει τὸν 1)10 τῆς ἀξίας τοῦ ὅλου, ἢ ἐν ἄλλαις λέξεσιν, τὰ διαιρετὰ τεμάχια τοῦ χρυσοῦ, διαφέρουν τοῦ ὅλου, ποσοτικῶς καὶ οὐχί ποιοτικῶς, γ) τὸ ἀφθαρτόν αὐτοῦ.

Η. «Ὑπὸ τὴν δευτέραν ἐννοίαν, τὸ χρῆμα, ἀποτελεῖ τὸ γενικὸν μέσον ἐξοφλήσεως τῶν ὑποχρεώσεων.

Ἐδῶ πρέπει νὰ κάμωμεν μίαν διάκρισιν χρήσιμον πρὸς κατανοήσιν τῆς δευτέρας ταύτης λειτουργίας τοῦ χρήματος. Ὅταν ἀνωτέρω εἶπον ὅτι τὸ χρῆμα, χρησιμοποιεῖται ὡς κοινὸν μέτρον τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν ἀξιῶν αὐτῶν, ἐτόνισα ὅτι τούτο στηρίζεται ἐπὶ μιᾶς συμφωνίας τῶν ἐν κοινωνίᾳ διούκτων ἀτόμων. Ἀλλὰ τίποτε δὲν ἐμποδίζει τοὺς συναλλασσομένους ν' ἀναγνωρίζωσιν ὡς κοινὸν μέτρον τῶν ἀγαθῶν, ὅχι τὸ νόμισμα, ἀλλ' ἕτερα πράγματα π.χ. ἐν κιλὸν αἴτου ἢ τὴν ἡμερησίαν ἐργασίαν συνήθους ἐργάτου. Οὕτω ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ταύτην, πλείονα ἀντικείμενα, θὰ δύνανται νὰ ὀνομάζονται «χρῆματα.»

Ὑπὸ τὰς περιστάσεις ὁμοίως ταύτας ἀνακύπτει μὴ δυσχέρεια,

Ἡ συνομολόγησις καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἐνοχῶν ἐπιτυγχάνει τὴν ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα, κυκλοφορίαν τῶν ἀγαθῶν καὶ μάλιστα ἐξασφαλίζει τὴν περιέλευσιν αὐτῶν, εἰς χεῖρας ἐκείνων ὅτινες ἔχουν ἀνάγκη τῶν ἀγαθῶν. Ἄν ὁμοίως ἢ ἐνοχικῇ σύμβασις δὲν ἐκτελεσθῇ, τὰ δὲ ἀγαθὰ δὲν περιήλθον εἰς τὸν δανειστὴν, πρέπει τότε οὗτος ν' ἀποζημιωθῇ καὶ μάλιστα ν' ἀποζημιωθῇ λαμβάνων τοιαῦτα πράγματα, δι' ὧν θὰ δυνηθῇ νὰ ἐκανοποιήσῃ τὰς ἀνάγκας τοῦ εἰς ἀγαθὰ.

Ἐπρεπεν ὁμοίως ἐδῶ νὰ ἐπέμβῃ ὁ νόμος καὶ νὰ καθορίσῃ μόνιμως σταθερῶς καὶ παγίως τ' ἀντικείμενα ταῦτα εἰς ἀποζημιώσιν διδόμενα, διότι ἄλλως δὲν θὰ ἐτερματίζοντο αἱ ἐνοχαί, καὶ ὅπερ σπουδαιότερον δὲν θὰ ἐξηστραλιζέτο ἢ οἰκονομικῇ σκοπιμότητι τῶν ἐνοχῶν δηλ. ἢ περιέλευσις ἀγαθῶν εἰς χεῖρας τοῦ ἔχοντος ἀνάγκη αὐτῶν. Δι' αὐτὸ ὁ νόμος ἐξώπλισεν οὕτως εἰπεῖν, ἐν ἀπὸ τὰ ἀνεγνωρισμένα χρῆματα, μὲ τὴν γενικὴν ἐκανότητα τῆς ἐξοφλήσεως τῶν ὑποχρεώσεων. (3)

Οὕτω παρατηροῦμεν ὅτι ἐντὶ τῆς λειτουργίας τοῦ χρήματος ὡς μέτρον τῶν ἀξιῶν (ἀγαθῶν) ἐπαφίεται εἰς τὴν ἐλευθέραν βούλησιν τῶν συναλλασσομένων, ἢ λειτουργία τοῦ χρήματος ὡς κοινοῦ ἐξοφλητικοῦ μέσου, ἐπιβάλλεται ἐπιτακτικῶς ὑπὸ τοῦ νόμου. Ἀλλὰ τὸ χρῆμα διὰ νὰ ἐπιτελέσῃ τὴν τελευταίαν ταύτην λειτουργίαν, πρέπει νὰ ἔχῃ σταθερὰν ἀξίαν. Αὕτη δηλοῦται ἐπ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ἑκασταχοῦ Κράτους διὰ χαράξεως ἢ τυπώσεως καὶ ἀποκαλεῖται «**ὀνομαστικὴ ἀξία**».

Οὕτω ἐξοπλισμένον τὸ χρῆμα, καθίσταται «**νόμιμον χρῆμα**» καὶ ὑποχρεοῦται ὁ δανειστὴς νὰ τὸ δέχεται εἰς ἐξοφλήσιν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ὀφειλέτου. Ἄλλως καθίσταται καὶ ὑπερήμερος καὶ τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἀρθρον 678 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

» Μὲ πρόστιμον εἴκοσι δραχμῶν τοῦλάχιστον, τιμωρεῖται ὅστις εἰς τὰ κοινὰ » συμβόλαια (δηλ. τὰς ἐνοχικὰς συμβάσεις) δὲν θέλει νὰ δέχεται ἢ παντελῶς ἢ κατὰ » τὴν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τέταγμένην τιμὴν, νομίσματα γνήσια καὶ ἀνόθευτα, » κυκλοφοροῦντα **νομίμως** ἐντὸς τοῦ βασιλείου.»

Σήμερον δυνάμει τῶν νόμων 3424 καὶ 4502, νόμιμον χρῆμα εἶναι μόνον τὰ παρὰ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἐκδιδόμενα τραπεζικὰ γραμμάτια περὶ ὧν ὁ

(3) Nussbaum, Das Geld in Theorie und Praxis κλπ. 1925, σελ. 114.

(4) Windscheid, Ἐνοχικὸν § 255.

νόμος 3424 δρίζει (άρθρον 66) ότι «κυκλοφοροῦσιν ὡς νόμιμα χρήματα ἐντὸς τῆς Ἑπικρατείας, γίνονται τούτέστι δεκτὰ παρά τε τοῦ δημοσίου καὶ πάντος νομικοῦ ἢ φυσικοῦ προσώπου ὡς νόμιμον μέσον ἐξοφλήσεως ὑποχρεώσεων, ἐπὶ τῇ ἀναγκασιμένην ὀνομαστικῇ ἀξίᾳ» (4).

Ἄλλὰ τὸ χρήμα κατ' οὐδὲν διάφορον τῶν λοιπῶν ἀγαθῶν, ἔχει ὡς καὶ αὐτὰ δύο ἀξίας, τὴν ὀνομαστικὴν ἢ ἀνωτέρω ἐξέθεσα, καὶ τὴν ἀγορασιτικὴν ἀξίαν ἢ ἄλλως «τρέχουσιν» ὀνομαζομένην. Αὕτη δὲν εἶναι παγία καὶ σταθερά, ἀλλὰ κανονίζεται κυρίως ἀπὸ τὸν νόμον τῆς προσφοράς καὶ τῆς ζήτησεως κυρίως, καὶ ἀπὸ ἄλλους τινὰς δευτερεύοντας παράγοντας, ὅπως λ. χ. αἱ τιμαὶ τῶν λοιπῶν ἀγαθῶν κ. λ. κ.

Ἡ ἀγορασιτικὴ ἀξία ἢ τρέχουσα τιμὴ τοῦ χρήματος δὲν ἐμφανίζεται εἰς συναλλαγὰς ἐντὸς μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἐπικρατείας διενεργουμένης. Ἀνακύπτει τότε μόνον, ὅταν τὸ ἐγχώριον νόμισμα συγκριθῇ πρὸς νόμισμα ἐτέρας ἐπικρατείας. (5)

Ἐὰν ὀφείλω νὰ πληρώσω ἐν Ἑλλάδι μίαν λίραν Ἀγγλίας τὴν ὅποιαν δὲν ἔχω, θὰ παραστῇ ἀνάγκη νὰ τὴν ἀγοράσω, καταβάλλων τὴν ἀξίαν αὐτῆς εἰς δραχμὰς· οὕτω συγκρίνεται τὸ ἡμεδαπὸν πρὸς τὸ ξένον νόμισμα καὶ ἡ τρέχουσα τιμὴ αὐτοῦ, ἐμφανίζεται, ἣτις ἄλλως ὀνομάζεται «τιμὴ συναλλάγματος» ἐπὶ Λονδίνου, διὰ τὸ συγκεκριμένον παράδειγμα.

Εἶναι εἰς πάντας γνωσταὶ αἱ συναλλαγματικαὶ ἐκφράσεις «τιμὴ ἀργίου» καὶ «χρυσᾶ σημεῖα». Ἡ λειτουργία ὅμως αὐτῶν πρέπει νὰ ἐκτεθῇ διὰ νὰ γίνῃ ἀντιληπτὴ ἢ νομικὴ σημασία αὐτῶν.

Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ Α. ὀφείλει εἰς τὸν Β. Ἀγγλον 1 λίραν. Κατὰ δύο τρόπους, ἡμπορεῖ νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ πληρωμὴ.

α) Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν εἰς ἀμφοτέρας τὰς χώρας ἰσχύει «κανὼν χρυσοῦ» ὁ Α. πρέπει νὰ προμηθευθῇ τόσας χρυσᾶς δραχμὰς, ὅσαι ἀποτελοῦν 1 λίραν π. χ. 25 χρυσαὶ δραχ. 1 χρυσὴ λίρα.

β) Ἐπειδὴ ὅμως ἡ αὐτοσία ἀποστολῆς χρυσοῦ νομίσματος καὶ δαπανηρὰ εἶναι καὶ βλαβερὰ εἰς ἀμφοτέρας τὰς οἰκονομίας τῶν συναλλασσομένων κρατῶν δημιουργοῦσα ἔλλειψιν ἀφ' ἑνὸς καὶ αὐξήσιν ἀφ' ἑτέρου τῶν κυκλοφορούντων νομισμάτων, ἐπενοήθη δεύτερος τρόπος πληρωμῆς, χωρὶς αὐτοσίαν μετακίνησιν νομίσματος. Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ὁ Ἑλληὴν ἔμπορος, εὕρισκει Ἀγγλον ἔμπορον ὀφείλοντα εἰς Ἑλλάδα, μίαν λίραν, ἀπὸ ἐξαγωγῆν π. χ. καπνοῦ καὶ κατορθώνει ἐξίσωσιν τῶν λογαριασμῶν μέσῳ τῆς συναλλαγματικῆς. Δηλαδή ὁ ὀφείλων εἰς Ἀγγλίαν ἀπὸ γαιάνθρακος ἀποστέλλει εἰς τὸν Ἀγγλον πωλητὴν χαρτῖα (συνήθως συναλλαγματικὰς) δυνάμει τῶν ὁποίων θὰ εἰσπράξῃ ὁ Ἀγγλος τὸ ἀντίτιμον. Πῶς ὁμοίως; Ἐπειδὴ

(5) Ch. Gide op. cit σελ. 434.

(6) Ricardo, Principles of political Economy 1875 σελ. 114.

(7) L. Walras. Théorie Mathématique de la richesse sociale 1883. σελ. 76.

καὶ ὁ Ἀγγλος ἔκαμε τὸ αὐτὸ διὰ τὰ ἐμπορεύματα ποὺ ἠγόρασεν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ὁ Ἑλληὴν ἀγοράζει ἀπὸ τὰς Τραπεζὰς τὰ χαρτῖα ταῦτα τοῦ Ἀγγλου, καταβάλλων τὸ τίμημα αὐτῶν εἰς δραχμὰς καὶ τ' ἀποστέλει εἰς τὸν Ἀγγλον.

Οὕτω χωρὶς νὰ μεταφερθῇ αὐτοῦσιον νόμισμα, ἡ πληρωμὴ ἐγένετο καὶ οἱ λογαριασμοὶ ἐξισώθησαν.

Ἡ λειτουργία τοῦ συστήματος τούτου ἐπιδέχεται τρεῖς διαφόρους παραλλαγὰς.

α) Ἡ αἱ εἰσαγωγαὶ ἐξισοῦνται πρὸς τὰς ἐξαγωγὰς μὲ τὴν Ἀγγλίαν, ὁπότε δὲν παρατηρεῖται οὔτε ἀπὸ τὸ ἓν, οὔτε ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἠὲξήμενη ζήτησις ἢ προσφορὰ τοιούτων χαρτῶν, ὁπότε ἡ σχέσις τῶν δύο νομισμάτων παραμένει σταθερὰ ἢ ὅπως λέγομεν εἰς «τὴν τιμὴν τοῦ ἀργίου» λ. χ. 1 λίρα 25 δραχμὰι. (8)

β) Ἡ ἔχομεν περισσότερας εἰσαγωγὰς ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν ἀπὸ τὰς ἐκεῖ ἐξαγωγὰς μας. Τότε ἐὰν π. χ. ὀφείλομεν 1.000.000 λιρῶν καὶ μᾶς ὀφείλουν 500.000 λιρῶν θὰ παρατηρηθῇ ὅτι ἡμεῖς θὰ ζητοῦμεν χαρτῖα ἐπὶ Λονδίνου πλεονα τῶν ὄσων, ἐκεῖνοι ἡμποροῦν νὰ προσφέρουν. Ὁ δὲ δημιουργηθῇ δηλονότι ζήτησις ἠὲξήμενη καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ τιμὴ τοῦ συναλλάγματος ἐπὶ Λονδίνου θὰ αὐξηθῇ. Οὕτω 1 λίρα 27 δραχμὰι π. χ. Τότε λέγομεν ὅτι ἡ δραχμὴ ἔναντι τῆς λίρας εἶναι «κάτω τοῦ ἀργίου» ἀντιστρόφως δὲ ἡ λίρα ἔναντι τῆς δραχμῆς, «ἄνω τοῦ ἀργίου».

γ) Ἀκριβῶς τ' ἀντίθετα θὰ συμβοῦν εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν μᾶς ὀφείλουν πλεονα τῶν ὄσων ὀφείλομεν. Ἡ προσφορὰ τῶν ἐπὶ Λονδίνου χαρτῶν θὰ εἶναι μεγάλη καὶ θὰ πέσῃ ἡ τιμὴ τῶν π. χ. 1 λίρα 20 δραχ. Τότε ἡ λίρα εἶναι «κάτω τοῦ ἀργίου» καὶ ἡ δραχμὴ ἄνω τοῦ ἀργίου.

Ἄν πρέπει ὅμως νὰ νομισώμεν ὅτι αἱ διακυμάνσεις αἱ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ὅμως προσερχόμεναι, εἶναι μεγάλαι. Τοῦναντίον ἔαυται εἶναι μικραὶ, καὶ κινούνται ἐντὸς τῶν «χρυσῶν σημεῖων». Ἐξηγοῦμαι: Αἱ διακυμάνσεις αὗται κινούνται ἐντὸς τῶν ὀρίων τῶν ἐξόδων τῆς μεταφοράς αὐτοσύλου τοῦ νομίσματος. Π. χ. Ἐὰν ὀφείλω εἰς Λονδίνον 100 λίρας, ἡ δὲ Τράπεζα μοῦ ζητεῖ ὄχι 2500 ἀλλὰ 2750 δραχμῶν καθ' ἣν στιγμὴν τὰ ἔξοδα μεταφοράς αὐτοσύλων τῶν 100 λιρῶν εἶναι 150 δραχμὰι, μὲ συμφέροι νὰ κάμω αὐτοσίαν ἀποστολῆν, παρὰ ν' ἀγοράσω χαρτῖα ἐπὶ Λονδίνου (τοιαῦτα δὲ δύνανται νὰ εἶναι, συναλλαγματικὰ δραχυπρόθεσμοι, ἐπιταγαί, πιστωτικαὶ ἐντολαὶ κ. λ. π.), δαπανῶν 2550, (2500 + 50). Ἐὰν πάλιν μοῦ ὀφείλουν 100 λίρας ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν ἡ δὲ Τράπεζα μοῦ προσφέρει διὰ τὸ χαρτῖον τοῦ Ἀγγλοῦ ὀφειλέτου μου 2400 δραχμῶν, μὲ συμφέροι νὰ εἰσπράξω 100 λίρας αὐτοσύλας, ἦτοι 2500—50 ἔξοδα ἀποστολῆς 2450.

Ὅστε εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἡ τιμὴ δὲν ἡμπορεῖ νὰ ὑπερβῇ τὰς 2550 εἰς δὲ τὴν δευτέραν νὰ φθάσῃ κάτω τῶν 2450.

Τὰ δρία ταῦτα ὀνομάζονται «χρυσᾶ σημεῖα» διότι πέραν αὐτῶν ἀρχεται εἰσαγωγή ἢ ἐξαγωγή αὐτοσύλου χρυσοῦ (9).

(8) Nussbaum's Ori. cit σελ. 112.

(9) Robertson, Das Geld, 1924 σελ. 9.

Ευθυμική Ζωή

ΣΤΙΧΟΙ ΣΚΟΠΕΥΤΗ

Τό παραμῦθι τοῦ Παπποῦ

Στόν Πρίγκηπα Γεώργιον, λαγούτων λένε τόνοι :

— Περνοῦν τὰ χρόνια Πρίγκηπα, κι' εἶσαι παπποῦς μ' ἐγγόνι—

Κι' Αὐτός πού τώρα, μέ χορά κάθε σκοτοῦρα πνίγει
καί τήν ἀγκάλη τή θερμή γιά τὸ μωρό ἀνοίγει,
δοσο κι' ἂν πῆρε τοῦ Παπποῦ τὸν τίτλον καί τὰ βάρη,
δὲν παύει ν' ἄχη λεβεντιά— δὲν παύει ν' ἄχη χάρι,
καί τὸ ψηλό του τὸ κορμί ποτὲ δὲν θά λιγίση
ἂν ἔστω καί δισέγγονα, ὁ Πρίγκηψ ἀποκτήσει.

Πρίγκηποπούλα ζηλευτή καί τοῦ Σπιτιοῦ στολίδι,
Κι' ὅταν θά τρέχη στόν Παπποῦ καί κέφι θά τοῦ δίδῃ
θά σκαρφαλώνῃ ἐπάνω του μέ σάλτο σάν ξεφτέρι
καί τὰ μουστάκια του θαρπᾶ μέ τάπαλό της χέρι.

Πρίγκηποπούλα ζηλευτή ἢ κόρη πού γεννήθη,
Κι' ὅταν θά τρέχη στόν Παπποῦ ν' ἀκούσῃ παραμῦθι,
θά μάθῃ κι' ἀπὸ νήπιο κάθε στροφή πού ψάλει
κάθε τῆς Κρήτης ἄτρωτο καί Καπετάν Μιχάλη,
Κι' ἄλλους ἐνδόξους τοῦ νησιοῦ θά μάθῃ ἀντιστοίχους,
Θά τῆς μαθαίνη ὁ Παπποῦς κι' Ἐρωτοκρίτου στίχους
καί μέ παιδίστικο αὐτὴ θὲ νὰ ψελίξῃ θάρρος
«Βιτσέντσος εἶν' ὁ ποιητῆς καί τῆ γενιά Κορνάρου».

Κι' ὅταν ἡ φαντασία της, βαθεῖα συγκινημένη
συχνά τὴν Κρήτη θά κυτᾶ στοῦ αἵμα βουτημένη,
ἴσως ρωτήσῃ, πῶς αὐτὰ τελειώσαν κάποια ἡμέρα,
καί πῶς τὰ οἶδερα σκλαβιάς ἐσπάσαν ἐκεῖ πέρα ;
Πῶς τὸ σκοτάδι χάθηκε καί ποῖος Ἄποσπερίτης
τὸ φῶς εἰς τὸ στερέωμα ἐσκόρπισε τῆς Κρήτης ;
Κι' ὅταν ρωτήσῃ καί γι' αὐτὸ, μ' ἐπιμονὴ μεγάλη,
ἂν ὁ Παπποῦς δὲν τῆς τὸ κεῖ, θά τῆς τὸ ποῦνε ἄλλοι.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΜΗΝΟΣ

3. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἐξέλεξεν ὡς διοικητὴν εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐκλιπόντος Ι. Δροσοπούλου, τὸν ὑποδιοικητὴν κ. Κ. Βαρβαρέσσον καί ὡς ὑποδιοικητὴν τὸν κ. Ἀρβανίτην, ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἐπὶ τῇ παραμονῇ τοῦ πανελληνίου ἑορτασμοῦ τῆς 4ης Αὐγούστου, διατάσσεται ἐπιβλητικὴ παρέλασις πενήτηκοντα χιλιάδων φαλαγγιτῶν ἐνώπιον τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

4. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Τὸ πρωθυπουργικὸν διάγγελμα ἔχει οὕτω :

Ἕλληνες,

Ἐορτάζομεν σήμερα τὴν τρίτην ἐπέτειον τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἕλληνικὸς Λαὸς κύπτειν ὑπὸ τὸ βάρος μιᾶς μακρᾶς κακοδαιμονίας ἐσώκωσε τὸ ἀνάστημά του καί ὕψωσε τὴν κεφαλὴν.

Τρία χρόνια ἐπέρασαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, πού ἐν ὀνόματι τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καί ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Βασιλέως, ἀνελάβομεν πλήρη τὴν ἐξουσίαν, χρόνια βραχύτατα κατὰ τὴν χρονικὴν ἔκτασιν, βαρύτατα ὁμως διὰ τὰς συνεπείας των καί τόσον πολὺ, ὥστε νὰ νομίζῃ κανεὶς, ὅτι αἰὼν μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὸν Αὐγούστον τοῦ 1936.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναμετρήσω τὸ ἔργον αὐτὸ τῆς ἀναδημιουργίας. Δὲν ὑπάρχει Ἕλληνας πού νὰ μὴ τὸ εὗρισκῃ εἰς ὅλας τὰς λεπτομερείας τῆς ζωῆς του, πού νὰ μὴ τὸ εὗρισκῃ μέσα εἰς τὴν ψυχὴν του καί μέσα εἰς τὴν μεταβληθεῖσαν νοοτροπίαν του.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ 4ον ἔτος τῆς πραγματικῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας. Ἐὰν τὸ πρῶτον ἔτος ἐχαρακτήριζεν ἡ γενικὴ συγκατάθεσις τοῦ Λαοῦ, τὸ δεύτερον ἔχαρακτήρισεν ὁ γενικὸς ἐνθουσιασμός του, τὸ δὲ τρίτον ἡ πλήρης ἐνσυνειδητοποίησις ἀπὸ ὀλόκληρον τὴν λαϊκὴν μᾶζαν τῶν σκοπῶν καί τοῦ ἔργου τοῦ Ἐθνικοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου. Ὁ καθεὶς θεωρεῖ πλέον τὸ Κράτος τοῦτο ὡς ἰδικόν του κτήμα καί δικαιούται νὰ τὸ θεωρῇ ὡς τοιοῦτο.

Ἔτσι ἐνωθήκαμεν ὅλοι εἰς ἓνα ἀδιάσπαστον σύνολον. Ἐμεῖς οἱ πρὶν ἀληθινοὶ καί ἀλλήλοεχθροῦμενοι, ἐμεῖς διὰ τοὺς ὁποίους εἶχε γίνῃ μόδα νὰ λέγουν ὅσοι μὲ τὰ ξένα τῶν μάτια ἐβλεπαν τὴν ἱστορίαν μας, ὅτι τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς φυλῆς μας ἦταν ἡ διχονοία καί ἡ διαίρεσις, ἐκνευθήκαμεν μέσα εἰς μίαν χοάνην καί ἐξήλθομεν ἀπὸ αὐτὴν ἓνα ὁμοιογενές, ὁμονοῦν, ὁμοιόμορφον, πειθαρχημένον καί ἀδιάσπαστον σύνολον. Καί τοῦτο δὲν ἐπετεύχθη ὑπὸ τὴν πίεσιν ἐξωτερικῶν κινδύνων καί ἀπειλῶν, ἀλλὰ πρὶν ἀπὸ αὐτὰ, καί μόνον ἀπὸ ἐσωτερικὴν ἀνάγκην τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία ἠθέλησε καί ἠδυνήθη νὰ ἀνανήψῃ.

Ὅταν ἦλθαν οἱ ἀπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ κίνδυνοι, μᾶς εὔρον ἐτοιμούς. Ἡ διεθνὴς κρίσις τοῦ ἐφετεινοῦ Ἀπριλίου μᾶς εὔρε σφικτὰ ἠνωμένους ἀπὸ πρὶν. Ἰσχυροὺς καί ἀποφασισμένους δι' ὅλα. Καί ἔτσι θά εἴμεθα πάντοτε πλέον, καί ὅσον διαρκεῖ ἡ διεθνὴς λαίλαψ, καί ὅταν τὰ σύννεφα τῆς ἀποπεράσου καί διαλυθοῦν καί ἀναλάμψῃ ὁ ἥλιος τῆς εἰρήνης.

Τίποτε δὲν θά μᾶς χωρίσῃ πλέον. Καί ὅποιον ἐπιζητήσῃ ποτὲ νὰ ρίψῃ καί πάλιν τὸν σπόρον τῆς διχονοίας, θά τὸν πνίξωμεν.

Ἐννοήσαμεν ὅλοι, ὅτι ἡ γεωγραφικὴ μας θέσις μέσα εἰς τὸν μεσογειακὸν κόσμον καί ἡ ἰδιομορφία τῆς χώρας μας ἐπιβάλλουν νὰ εἴμεθα ἰσχυροί, ἄλλως θά ἀντιμετωπίζαμεν τὸν κίνδυνον τῆς ἐξαφανίσεως, ὅπως πολλάκις μᾶς συνέβη κατὰ τὸ παρελθόν.

Ἰσχυροὶ πρῶτον πολεμικῶς, καί διὰ τὸν λόγον αὐτὸν κάμομεν ὅλας τὰς σχετικὰς θυσίας. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ ἡ πολεμικὴ ἰσχύς. Πρέπει νὰ εἴμεθα ἰσχυροὶ καί εἰς τὸν πολιτισμὸν, καί τὸν ἰεχνικὸν καί ἰδιαιτέρως τὸν ἠθικὸν πολιτισμὸν.

ΑΝΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ "ΝΕΩΝ ΔΡΟΜΩΝ",

Ἄνετυπώθησαν εἰς τεύχη αὐτοτελῆ αἱ κάτωθι εἰς
τούς «Νέους Δρόμους» δημοσιευθεῖσαι ἐργασίαι :

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑ ΧΑΡΙΛΑΟΥ :

Ἑβραϊκομηχανικὴ πολιτικὴ (μέρος πρῶτον)

Ν. Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ :

Ἡ Ἑβραϊκοθῆκη καὶ τὸ Ἱστορικὸν καὶ Ἑβραϊτικὸν
Ἄρχειον Νικολάου Δ. Λεβίδου

ΣΤΑΥΡΟΥ. ΚΩΝΣΤ. ΤΣΑΛΔΑΡΗ :

Ἐπιτομὴ τῆς ἀποστολικῆς ἐπιστολῆς Νόμος 15422

ΕΝ ΑΡΧΑΪΚΟΝ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ

Πρὸς τιμὴν τοῦ κ. Ἀλεξ. Φιλαδέλφειος

ΕΥΡΩΤΑΣ

ΑΛΕΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α. Ε.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ

ΑΔΕΛΦΩΝ ΚΟΥΜΑΝΤΑΡΟΥ

ΕΥΡΩΤΑΣ

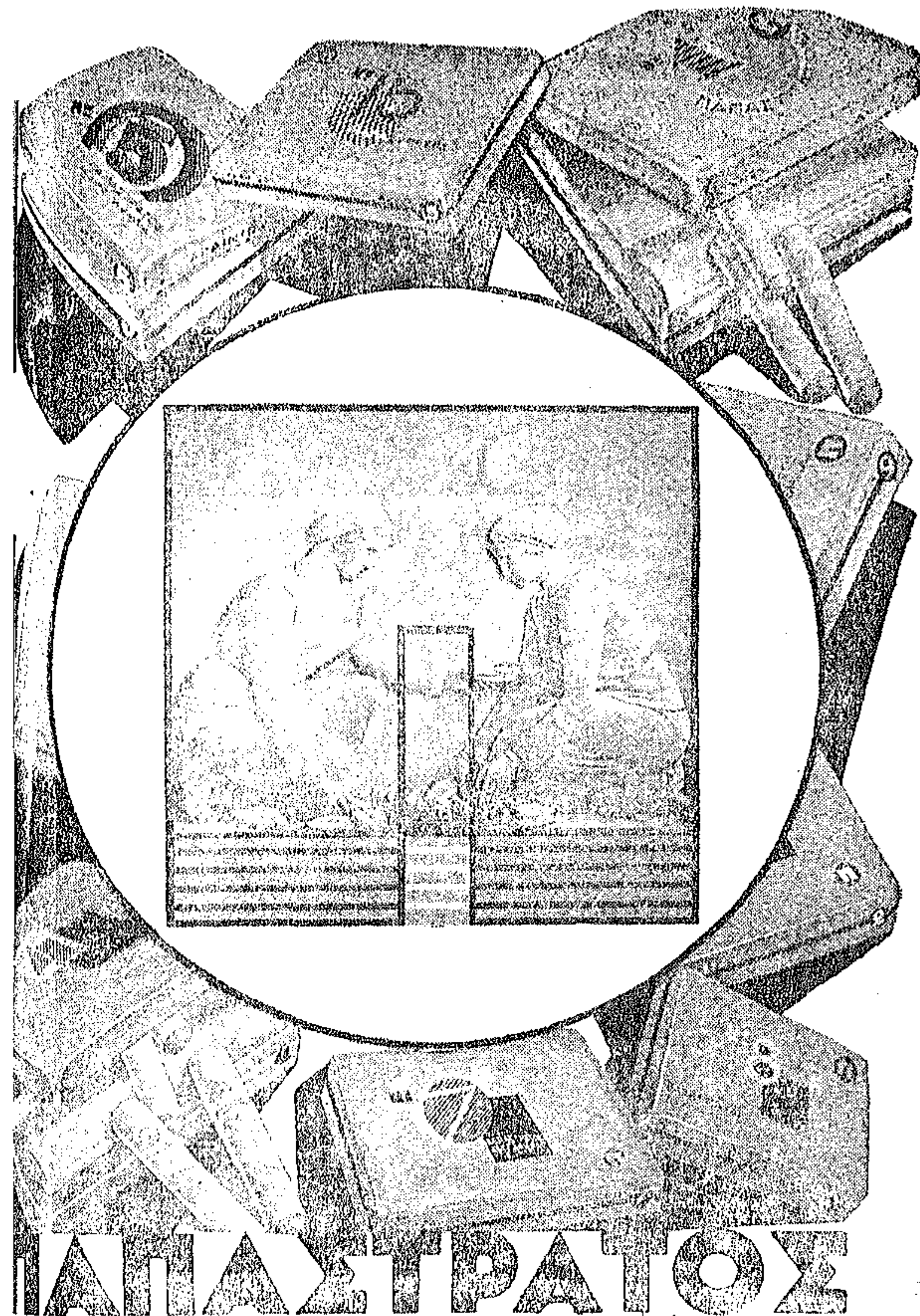
ΕΤΟΣ ΙΑΡΥΣΕΩΣ 1929 — ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ : 250.000 κιλῶ

Διεύθυνσις (Ἀθηνῶν—Πειραιῶς) Πειραιεύς, Τηλ. : 43411

Ἐμπορ. τμήμα (Ἀθηνῶν—Πειραιῶς) » 42218

Τηλ. Κέντρου » 44081

ΔΗΛΩΣΙΣ

Η ΕΡΓΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΝΑΟΥΣΗΣ

ΛΑΝΑΡΑ - ΚΥΡΤΣΗ ΣΙΑΣ Α. Ε.

Φέρει εις γνώσιν τουῦ κοινουῦ, ὅτι ἡ εἰδικὴ ἐπεξεργασία τῶν ὑφασμάτων κατὰ τὸ σύστημα

“LONDON SHRUNK,”

τὴν ὁποίαν ἐξαγγέλλει συνάδελφος, ἐπιχείρησις ὅτι μέλλει αὕτη τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι νὰ ἐφαρμοσθῆ ἐπὶ τῶν ὑφασμάτων της, ἐφαρμόζεται ὑφ' ἡμῶν

ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1928

καὶ εἰς αὐτὴν ὀφείλεται ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον τὰ ὑφάσματά μας οὔτε μαζεύουν, οὔτε τσαλακῶνουν, ἀποκτήσαντα οὕτω τὴν ἀμέριστον καὶ ἀνεπιφύλακτον ἐμπιστοσύνην καὶ ἐκτίμησιν τῆς πολυπληθοῦς ἡμῶν πελατείας.

ΧΡΩΜΑΤΟΥΡΓΕΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Σ. Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ & ΣΙΑ Α. Ε.

Βιομηχανία ἰδρυθεῖσα τῷ 1883

ΕΔΡΑ - ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ - ΓΡΑΦΕΙΑ :

Νέον Φάληρον — Τηλέφωνον : 44.151—44.152

ΑΠΟΘΗΚΑΙ ΠΩΛΗΣΕΩΝ :

Ἄθηναι—Λυκούργου 18. Τηλέφωνον : 52 381

Πειραιεύς—Λεωφ. Μιαούλη 27α. Τηλέφ. 40-211

Θεσσαλονίκη—Ἐρμού καὶ Ἀριστοτέλους. Τηλέφ. 25-10

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

ΧΡΩΣΤΙΚΑΙ ΟΥΣΙΑΙ παντὸς εἶδους (χρώματα ἀνιλίνης, χρωμίου, ἀλιζαρίνης, θαιόχρα κλπ.) Διάφορα Φαρμακευτικὰ καὶ Χημικὰ προϊόντα, Ἄνθρακικὸν ὀξύ, Ἀμμωνίαι ἀέριος καὶ ὑγρά, Τουρκικὸν ἔλαιον, Θεϊκὸν νάτριον κρυστ., Ὑδροφίλος βάλβαξ, Βάτται (ραπτῶν), Πάγος κλπ.

Η ΕΞ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΑΝΩΝ. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Ἔτος ἰδρύσεως 1906

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ «Πελελλήνων 15»

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ : ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚῃ : Ταμιση 19
ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ : Μακρὰς Στοῶς καὶ Κέκροπος

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ : ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΕΝ Τῷ ΕΣΩΤΕΡΙΚῷ : ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῷ, ΣΟΥΔΑΝ ΚΑΙ ΚΥΠΡῷ

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ : ΖΩΗΣ - ΠΥΡΟΣ

καὶ τίτλοι κεφαλαιοποιήσεως με τριμήνους κληρώσεις

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ **ΞΕΝΟΦ. ΙΩ. ΧΑΤΖΗΣΑΡΑΝΤΟΥ**

ΠΟΙΝΙΚΑ - ΑΣΤΙΚΑ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ

ΟΔΟΣ ΚΟΡΑΗ ΑΡΙΘ. 4

— ΤΗΛΕΦ. 24-532 —

ΑΘΗΝΑΙ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Οδός Πατησίων 30 α
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ: 'Οδ. 'Ορφείως (Ρούφ)

Τηλεγρ. Δ)σις <ΟΣΤΕΔΕΡΚΟ>
ΤΗΛΕΦΩΝΑ: } 24.181 Γραφεία
 } 563.313 'Εργοστάσιον

Προϊόντα

Φυτόκαρπον:

'Ενεργές αποχρωστικές άνθραξ δι' Ολιγοποιάν, 'Αμυλοσάκχαρον, Ζακχαροποιάν, 'Ελαιουργίαν, Πυρηνελαιουργίαν, Σπορελαιουργίαν κλπ.

"Έτερα προϊόντα έργοστασίων

Κόλλαι: 'Οστεόκολλα (ΓΑΥΡΟΣ), Δερματόκολλα, Νευρόκολλα, Ζελατινα Ολιγοποιίας, Ζελατινα Βιομηχανική, Κόλλα Larin Saic (Κορνιζοποιών), Πάστα τυπογραφικών κυλίνδρων.

Σάπωνες: Rhododerma (Ροδόδερμα), Bull Kake κλπ. άρωματικοί, Saic (Τύπου Σχνλάιτ), Ρούφ εις κόνιν, 'Αμυγδάλου, Κοινού πλύσεως (Τύπου Μασσαλίας).

Λεπάσματα: 'Υπερφωσφορικόν και 'Οστεάλευρον (έξ οστών), 'Αζωτάλευρον (όργανικόν λίπασμα).

Τροφαί ζώων: Κτηνοτροφικόν (κόνις οστών) (διά ζώα και πουλερικά)

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: ΚΟΡΑΗ Ι

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΑΡΙΘ.: 22-631, 22-632, 22-671

'Εμπορική Δ)νοις και 'Εργοστάσια: έν ΠΕΙΡΑΙΕΙ (ΔΡΑΠΕΤΣΟΝΑ)

Αριθμός Τηλεφώνου: 40-351

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΥ

ΓΑΛΟΠΗΙΝΑΚΕΣ: Κοινού, Διαμαντέ, 'Αδιαφανείς (ΜΙΑΤ) και Λείας 'Επιφανείας.

ΓΑΛΙΝΑ ΕΙΔΗ ΟΙΚΟΔΟΜΕΝ: Φωταγωγοί, Γουβλα, Ηλακάνια, Κέραμα.ε.

ΕΙΔΗ ΗΜΙΛΕΥΚΟΥ ΥΑΛΟΥ

Φιάλαι γυμνά: Κοινά, Οίνου, Λικέρ, Σουμόδας, Ζύθου, 'Αεριούχων κοτῶν, Μεταλλικῶν υδάτων και Βιομηχανικά παντός είδους.

Γαλάνια Γυμνά και Πλεκτά.

Δαμιζάναι Γυμνά, Πλεκτά, και με κόφφας.

Καγοντέραι Πλεκτά.

Βαρελάνια Γυμνά και Πλεκτά.

ΕΙΔΗ ΛΕΥΚΗΣ ΥΑΛΟΥ

Κροτήρια: 'Υδατος, Οίνου, Ζύθου, Λικέρ, Ούζου — Φιάλαι Τραπέζης. — Νυκτοφιάλαι. — Κονάτια. — Φρουτιέρες και Σαλατιέρες. — Πιατέλλαι. — Διακάκια. — 'Αλατοδοχεία. — Γλυκοδοχεία. — Μελανοδοχεία. — Βεντούζες. — 'Εσωκάνδηλα. — 'Ανθοδοχεία. — Βάμπααι. — Δαμποδοχεία. — Δαμπόγιαλα. — 'Αμπαζούρ. Ηλήρης σειρά Φαρμακευτικών φιαλιδίων και βάζων μαρμελάδας.

ΠΑΓΙΔΕΣ δια την καταπολέμησιν τής ΜΥΓΓΑΣ τής ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ: Πανεπιστημίου αριθμός 6
Τηλεφώνον: 27-781

Τηλεγραφική διεύθυνσις: ΟΞΕΑΛ ΑΘΗΝΑΣ
ΠΕΙΡΑΙΑ

ΜΕΤΑΞΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΕΙΟΝ
 Η "ΧΡΥΣΑΛΙΣ",
 ΣΤΥΛ. Η. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Α. Ε.

Κεφάλαιον όλοσχερώς κατηνόν Δρ. 50.000.000
 Κεφάλαια "Αποθεματικά" » 19.000.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΓΓΟΣΤΑΣΙΑ : Έν Αθήναις (Ποδονίφτη) και έν Γουμανίτση (Μακεδονίας)
 ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΗ : Χονδρικής πωλήσεως Μητροπόλεως 48.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ : Ταχυδρομ. Γραμματ. 68 Τηλεγ. Μεταξοχορυσάλις Αθήνας

ΤΗΛΕΦΩΝΑ Έργοστ. Ποδονίφτη έρ. 81-951-81-952 Αποθήκης 20-248

ΕΙΔΗ ΤΙΝΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΑΣ

Κρέπ-Σίν—Φουλάρ—Ζωρζέτ—Κρεπόν—Μαροκαίν—Σατέν—
 Σεμιζιέ, Λατέν, Κλοκέ, Έμπριμέ.

ΚΡΕΠ ΕΙΣ ΜΕΓΑΛΗΝ ΠΟΙΚΙΛΙΑΝ ΤΥΠΩΝ

Μαλλομέταξα έπανώφοριών, Μετακρούτες, Εξουκουλάρικα,
 φόδρες, ραπτών, φόδρες καπέλλων, Πλουαρέ τσαντών.

Έφάρματα έπέπλων, Στόφες κλαδωτές.

ΑΠΑΝΤΑ ΦΕΡΟΥΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΥΓΙΑ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ
 ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Αριθμός Τηλεφώνου 25 404

Κεφάλαιον καταβεβλημένον Δρχ. 15.000.000

Αποθεματικά τής 30)12)36 » 10.810.000

=====

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Οίνοποιίας και Οίνοπνευματοποιίας έν Καλάμαις.

ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ Έν Καλάμαις—Λόγγα—Θούρια.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Ζυμών Αοτοποιίας έν Σταφίδος έν Καλάμαις

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Παραγωγής τρυγικών δξέων έν Πειραιεί (δδός Θηβών)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 158

ΕΡΙΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΝΑΟΥΣΗΣ
 ΛΑΝΑΡΑ-ΚΥΡΤΣΗ & ΣΙΑ Α.Ε.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.— Τέρμα Κολοκυνθοδς

ΚΕΦΑΛΑΙΑ : Αποθεματικά και Κρατήσεις Δρχ. 200.000.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ :

1) Έν Αθήναις	} Κλωστήριον, Έφαντήριον, Φινι-
ριστήριον και Βαμβακακλωστήριον
2) Έν Ναούση	

Προϊόντα :

Όλα τά είδη των μαλλίνων ύφασμάτων άνδρικών και γυναικείων

Παραγωγή :

3.000.000 μέτρα ύφασμάτων έτησίως, αξίας 300.000.000 δραχμών

Απασχολούμενον προσωπικόν :

- 1) Έπαλληλικόν : 150
- 2) Έργατικόν : 4.200

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
 ΜΕΤΑΛΛΕΙΟΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ : ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ (Όδός Κοραή 1) — ΤΗΛΕΦ. 22 475

Μεταλλεία Νικελίου έν Λαρίμνη Λοκρίδος

» Χρωμιούχου Σιδήρου έν Λαρίμνη και Λου-
ταίω (Λοκρίδος)

» Λευκολίθου έν Εύβοία

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΦΑΝΤΗΡΙΑ Α. Ε.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Νέα Σφαγεία—'Οδός Περραιῶς

Τηλεγρ. Διεύθ. «Ελληνυφ» — Τηλέφ. 92 - 61

1) ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΒΑΜΒΑΚΕΡΩΝ

- α) Ἀπαντα τὰ Βαμβακερά εἶδη εἰς ἐκλεκτὰς ποιότητας.
- β) Νήματα Βαμβακερά.

2) ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΜΑΛΛΙΝΩΝ

- α) Μάλλινα Νήματα.
- β) Ὑφάσματα Μαλλοβάμβακα, Ἀνδρικά καὶ Γυναικεῖα εἰς πλουσίαν συλλογὴν.

Α. Ε. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠ'ΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

“ Ε Λ Α Ϊ Σ ”

ΝΕΟΝ ΦΑΛΗΡΟΝ — Τηλ. 44 - 361

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ:

Α) ΕΛΑΙΟΛΙΜΑ:

α) Ἐξευγενισμένα: Ἐλαιόλαδον, Βαμβυκέλαιον, Καρυδέλαιον, Ζωϊκὸν λίπος

β) Ὑδρογονωμένα: Ἐλαιόλαδα, Βαμβυκέλαια, Καρυδίνη, Ἴχθυέλαια.

γ) Τυποποιημένα:

«Ἐλαιόλαδον ἄγνόν» Τύπος ἐλαιολάδου πρὸς ἐξαγωγήν.

«Φυτίνη» Ἄγνόν φυτικὸν βούτυρον.

«Φυτολένη» Ἀντικαθιστᾷ τὸ φρεσκο βούτυρον.

«Στερεόλ» Μαγειρικὸν βούτυρον ἀποκλειστικῶς ἐξ ἐλαιολάδου.

«Ἑλλαῖς Ο'ΓΣ» Λευκὴ ἑλληνικὴ βρώμη συμπιεσμένη.

Β) ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ:

α) Λινέλαια: Ὠμά, θρασμένα, διπλοθρασμένα, ραφινάτα, διπλοραφινάτα, λευκά, Stand-oil β) Ὁξυγόνον. γ) Λιπαρά καὶ στεατικά ὀξέα.

Γ) ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ: Λινάλευρον, Βαμβακόπητα, Καρυδόπητα, Πίτυρα, βρώμης κ. λ. π.

ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ ΤΑΠΗΤΑΣ

Ὁ Ἑλληνικὸς τάπητης εἶναι τὸ ἀπαραίτητον συμπλήρωμα κάθε σοβαρᾶς ἐπιπλώσεως.

Οἱ Ἑλληνικοὶ τάπητες εἶνε πλέον ἀνώτεροι τῶν Περσικῶν καὶ ἄλλων τῶν Ἀνατολικῶν εἰς σχέδια, χρωματισμοὺς καὶ στερεότητα.

Ἡ ἀγορὰ Ἑλληνικῶν χειροποιήτων ταπήτων εἶνε μεία πολὺ καλὴ τοποθέτησις χρημάτων καὶ παρέχει ἐργασίαν εἰς χιλιάδας ἐργατριῶν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῆς πρωτεύουσας.

Ἑλληνικὸς Ταπητουργικὸς Ὄργανισμὸς

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ

Ὁδὸς Σανταρόζα 3

ΚΟΙΝΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΩΛΗΣΕΩΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ Α. Γ. Ε. Τ. (Ἡρακλῆς — Ὀλυμπος — Τινάν

Χαλκίδος).

Διεύθυνσις Σανταρόζα 3

Ἄρ. Τηλ. 30-404

Γραμματεῖα Σανταρόζα 3

» » 30-403

Λογιστήριον Σανταρόζα 3

» » 30-405

Τμῆμα Παραγγελιῶν Σανταρόζα 3

» » 30-406

ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ Α. Ε.

Διατήρησις εἰς ψυκτικούς θαλάμους
Ταπήτων, Γουναρικῶν, Μαλλίνων Ὑ-
φασμάτων κλπ.

Ἡ Α. Ε. «ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ» καθώρισε διὰ τὴν
ἐφετεινὴν περίοδον (ἀπὸ 15 Ἀπριλίου ἕως 30 Ὀ-
κτωβρίου 1938) τὰ κάτωθι τεμολόγια διὰ τὸ τμήμα
τῆς διατηρήσεως ταπήτων, γουναρικῶν κλπ.

ΔΙΑ ΤΑΠΗΤΑΣ

Ἀπὸ 1 ἕως 5 τετρ. μ. Δρχ. 40 τὸ τεμάχιον
» 5 » 10 » » » 75 » »
» 10 » 20 » » » 7 κατὰ τετρ. μ.
Ἄνω τῶν 20 » » » 10 » »

Ἐπὶ πλέον πέντε τοῖς χεῖλοις ὡς ἀσφάλιστρα ἐπὶ
τῆς δηλουμένης ἀξίας ἐκάστου τάπητος, ὡς καὶ Δρχ.
30 δι' ἔξοδα παραλαβῆς καὶ παραδόσεως τούτων διὰ
τῶν αὐτοκινήτων τῆς ἑταιρείας.

ΔΙΑ ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ

Δι' ἕκαστον τεμάχιον Δρχ. 100.

Ἐπὶ πλέον δέκα τοῖς χεῖλοις ὡς ἀσφάλιστρα ἐπὶ
τῆς δηλουμένης ἀξίας ἐκάστου γουναρικοῦ, ὡς καὶ Δρχ.
30 δι' ἔξοδα παραλαβῆς καὶ παραδόσεως τούτων διὰ
τῶν αὐτοκινήτων τῆς ἑταιρείας.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ἸΠΑΤΗΣΙΩΝ 307

ΤΗΛΕΦΩΝΗΣΑΤΕ: 80-191

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

Κεφάλαια Μετοχικὰ καὶ Ἀποθεματικὰ Δρχ. 1.205.000.000
Καταθέσεις (τῆ 30 Ἰουνίου 1939) 10.665.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Κεντρικὸν Κατάστημα ἐν Ἀθήναις
Ὑποκαταστήματα καὶ Πρακτορεῖα εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα

Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐκτελεῖ πάσης φύσε-
ως τραπεζικὰς ἐργασίας καὶ ὑπὸ ἐξαιρετικῶς συμφέροντας
ῥοῦς. Δέχεται δὲ καταθέσεις εἰς δραχμὰς (εἰς πρώτην ζή-
τησιν, ἐπὶ προθεσμίᾳ, διαρκεῖς καὶ ταμειωτηρίου) μετὰ
εὐνοϊκὰ ἐπιτόκια.

Ἐἰδικὰ εὐκολία καὶ συμφέροντες ῥοὶ διὰ τὰ ἐμβά-
σματα καὶ γενικῶς τὰς μετὰ τῆς Ἑλλάδος συναλλαγὰς τῶν
ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Ἑλλήνων. Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα διατηρεῖ
πλήρες δίκτυον ἀνταποκριτῶν εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ ἐξω-
τερικοῦ, εἶναι δὲ ἀνταποκριτὴς ἐν Ἑλλάδι τῶν μεγαλητέ-
ρων ξένων τραπεζῶν.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Μέγαρον Ἀφθονίδου — Δεύτερος ὄροφος ὁδὸς Παπαρρηγοπούλου 9
ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡΧ. 14.600.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ

Εἰς Δραπετσῶνα παρὰ Πειραιᾶ
τσιμέντα «Ἡρακλῆς» καὶ ὑπερτσι-
μέντα Ἐρυθροῦ κύκλου 90.000
τόννους ἑτησίως.
Ἐν Βόλῳ τσιμέντα «Ὀλυμπος»
καὶ ὑπερτσιμέντα Πρασίνου τοιγῶ-
νου 50.000 τόννους.

ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Κεντρικῶν Γραφ. Διευθύνσεως 25.101
Λογιστηρίου 21.921
Ἐργοστασίων Δραπετσῶνος Δι-
ευθύνσεως 42.863
Ἐντολῶν 44.441
Γραφείων Βόλου 3.72
Ἐργοστασίων Βόλου 5.94
Πρατήριον Ἀθηνῶν 52.211
Πρατήριον Θεσσαλονίκης 2648

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις ΣΙΜΗΡΑΚΛΗΣ ΑΘΗΝΑΣ — ΒΟΛΟΥ ΤΣΙΜΕΝΤ
ΒΟΛΟΥ. Αἱ μεγαλύτεραι καὶ μετὰ τὰ πλέον συγχρονισμένα μηχανήματα ἐγκα-
ταστάσεις. Ἐρεῖς περιστροφικοὶ κλίβανοι. Ἀρτιώτατα ἐργαστήρια χημικῶν καὶ
μηχανικῶν δοκιμῶν παρακολουθήσεως ποιότητος προϊόντων.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ & ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ
..... Τ Η Τ Ε Χ Ν Η
Ε. ΤΣΙΝΙΚΑ & Κ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΚΟΥΒΕΝΙΟΥ 1 ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ